

norrstyrelsen

RAPPORT 2009: 17

Regional utvecklingsplanering i Region Norrland

Förord

Norrstyrelsen har bildats för att förbereda sammanslagningen av landstingen i Norrbottens, Västerbottens och större delen av Västernorrlands län till en regionkommun med arbetsnamnet Region Norrland. Det är en ideell förening som bildats av de tre landstingen samt kommunförbunden i Norrbottens och Västernorrlands län och Region Västerbotten. Vid sidan av styrelsen och dess arbetsutskott är 140 förtroendevalda och ett stort antal tjänstemän från landsting, kommuner, kommunförbund/regionförbund, statliga myndigheter, näringsliv och andra organisationer engagerade i de många arbetsgrupper som förbereder regionbildningen. Med Region Norrland vill vi skapa förutsättningar för ett starkare och mer livskraftigt Norrland – en regionkommun som kan tillhandahålla hälso- och sjukvård och skapa utvecklingsförutsättningar på ett effektivare och uthålligare sätt än de tre landstingen var för sig kan göra.

För att informera om sitt arbete och skapa intresse och engagemang i regionfrågan kommer Norrstyrelsen att publicera stora delar av sitt arbete i en rapportserie. Det gäller inte minst de kartläggningar av olika verksamhetsområden som en rad arbetsgrupper har gjort. Denna rapport behandlar övergripande regional utvecklingsplanering i de tre länen och diskuterar de möjligheter och utmaningar regionbildningen erbjuder inom detta område. Huvudsekreterare för den grupp som utarbetat rapporten har varit biträdande regiondirektör Jan-Erik Lundberg, Region Västerbotten.

Jan-Åke Björklund
Projektledare för Norrstyrelsen

Norrstyrelsen

Hemsida: www.norrstyrelsen.se

Vid frågor om rapporten, kontakta:

Jan-Erik Lundberg (070-657 37 12)

jan-erik.lundberg@regionvasterbotten.se

Innehåll

1. Bakgrund och uppdrag	4
1.1 Definition av uppdraget:	5
1.2 Utgångspunkt för kartläggningen	5
1.3 Ansvarskommitténs förslag	5
1.4 Region Norrlands uppgifter 2011	6
1.5 Avgränsning av uppdraget	8
2. Regionalt utvecklingsprogram	8
2.1 Nulägesbeskrivning	9
2.2 Väsentliga skillnader och likheter	11
3. Strukturfondsprogrammen	11
3.1 Nulägesbeskrivning	11
3.2 Nuvarande hantering	13
4. Regionalt utvecklingsanslag	13
4.1 Nulägesbeskrivning	14
4.2 Väsentliga skillnader och likheter	14
5. Regionalt tillväxtprogram	14
5.1 Nulägesbeskrivning	14
5.2 Väsentliga skillnader och likheter	17
6. Landsbygdsutveckling	17
6.1 Nulägesbeskrivning	18
6.2 Väsentliga skillnader och likheter	18
7. Regional naturvård och regionala miljömål	19
7.1 Nulägesbeskrivning	19
8. Jämställdhetsarbete	20
8.1 Nulägesbeskrivning	20
8.2 Väsentliga skillnader och likheter	20
9. Övergripande mål och riktlinjer som de är formulerade hos respektive myndighet	20
9.1 Nulägesbeskrivning	21
9.2 Väsentliga skillnader och likheter	21
10. Slutsatser	22
Bilaga: Det regionala utvecklingssystemet	23
Hållbar tillväxt – regionalt, nationellt och inom EU	23
Norrboten	25
Västerbotten.....	28
Västernorrland	30

Sammanfattning

Nuvarande regionala strategier, i Norrbottens, Västerbottens respektive Väster-norrlands län uppvisar fler likheter än skillnader.

Samtliga län har såväl regionala utvecklingsprogram som regionala tillväxt-program som bas för genomförandet av de regionala utvecklingsinsatserna. Det regionala utvecklingsprogrammet används i samtliga län som styrmedel, för regionala prioriteringar i handlingsprogram, såsom strukturfondsprogram och landsbygdsprogrammet. I samtliga läns utvecklings- och tillväxtprogram finns en koppling mellan de regionala ambitionerna och Lissabonstrategin.

Det som främst skiljer länen åt, är på vilket sätt som de regionala strategi-erna genomförs. Tidsaspekten för programmen, det regionala utvecklingspro-grammets roll i förhållande till andra regionala styrdokument samt utvärdering och revidering är några exempel på områden där länen arbetar olika. Vidare skiljer sig organiseringen av det regionala utvecklingsarbetet åt mellan länen. I Västerbotten är Region Västerbotten ansvarig organisation för regionala ut-vecklingsfrågor. I Norrbotten och Västernorrland är länsstyrelserna regionalt utvecklingsansvariga. Detta medför att landstingens roll i de regionala tillväxt-processerna skiljer sig åt mellan länen. I Västernorrland och Norrbotten har landstingen ett något bredare operativt ansvar för regionala utvecklingsfrågor än i Västerbotten. I Västerbotten har vissa regionala utvecklingsuppgifter över-förts från landstinget till Region Västerbotten.

Syftet med den kartläggning som presenteras i rapporten är att visa på de regionala utvecklingsområden och verktyg som regionkommunen kommer el-ler kan komma att ha ansvar för samt hur dessa frågor för närvarande hanteras och är organiserade inom Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län. Kartläggningen ska utgöra underlag för kommande arbete med vision och mål för vad regionkommunen vill och kan åstadkomma inom området samt för organiseringen av verksamheten inom regionkommunen.

Övergripande regional utvecklingsplanering i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län.

1. Bakgrund och uppdrag

Norrstyrelsens arbetsutskott har uppdragit till Jan-Erik Lundberg, Region Västerbotten, att vara tjänstemannastöd i kartläggningsfasen avseende området övergripande regional utvecklingsplanering. I kartläggningens slutskede har Thomas Westerberg, Region Västerbotten, övertagit denna uppgift.

För att genomföra kartläggningsuppdraget har följande personer, tillsam-mans med Jan-Erik Lundberg och Thomas Westerberg, utgjort arbetsgrupp:

Kurt-Åke Hammarstedt, Norrbottens läns landsting

Anna Lassinantti, Västerbottens läns landsting

Marita Skog, Landstinget Västernorrland

Kartläggningen ska enligt direktiven redovisa nuläget inom området:

- Utbud och innehåll i stora drag
- Inomregionala likheter och skillnader
- Gränssnitt landsting/kommun
- Ekonomi och personal
- Nyckeltal och kvalitetsmått

1.1 Definition av uppdraget:

Arbetsgruppen har definierat sitt uppdrag så här:

Att i stora drag kartlägga de regionala utvecklingsområden och verktyg som regionkommunen kommer eller kan komma att ha ansvar för samt hur dessa frågor för närvarande hanteras och organiseras inom Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län.

Kartläggningen ska utgöra underlag för kommande arbete med vision och mål för vad regionkommunen vill och kan åstadkomma inom området samt för organiseringen av verksamheten inom regionkommunen.

1.2 Utgångspunkt för kartläggningen

Gruppen har utgått från de förslag som Ansvarskommittén redovisar i SOU 2007:10, Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft, där kapitel 5 beskriver uppgifter med anknytning till regional utveckling.

Framställningen utgår vidare ifrån Förordningen om regionalt tillväxtarbete (SFS 2007:713). Förordningen anger de uppdrag inom den regionala tillväxtpolitiken som Region Skåne respektive Västra Götalandsregionen idag hanterar. Blir det en regionbildning i samband med valet 2010, är det ansvarsområden inom denna förordning, som initialt kommer att gälla för Region Norrland.

1.3 Ansvarskommitténs förslag

I varje län får en regionkommun ett sammanhållet regionalt utvecklingsuppdrag, reglerat i en särskild lag om regionalt utvecklingsarbete. Därmed läggs en robust, institutionell grund på vilken ett bredare, tvärsektorielt uppdrag på sikt kan byggas, efter hand som regionkommunerna visar sig kunna axla detta.

Kommitténs bedömning: Horisontella mål som hållbarhet, jämställdhet och integration spelar en central roll i det regionala utvecklingsarbetet. Med det breda, mer tvärsektorieella regionala utvecklingsuppdrag som regionkommunerna föreslås få har de goda förutsättningar att arbeta med dessa mål.

Ansvarskommittén föreslår att en lag om regionalt utvecklingsarbete införs.

Följande uppgifter ingår i lagförslaget:

1. utarbeta och besluta om ett regionalt utvecklingsprogram (RUP) för länet, samt att leda och samordna arbetet med RUP. Som en del av detta arbete ska regionkommunerna även:
  - ange geografiska regionintressen, ett juridiskt icke bindande regionplaneinstrument som tillför RUP en tydlig geografisk dimension, samt
  - utarbeta en indikativ regiontrafikplan,
2. utarbeta förslag till regionala program inom den europeiska sammanhållningspolitiken samt att senast 2014 överta uppgiften att bereda och ta ställning till ansökningar om bidrag från dessa program; senast 2014 bör också programstrukturen anpassas efter regionkommunindelningen,
3. besluta om användningen av det regionala utvecklingsanslag som föreslås ersätta det så kallade länsanslaget inom den regionala utvecklingspolitiken,

4. leda och samordna arbetet med regionala tillväxtprogram,
5. i samverkan med främst länsstyrelsen verka för att landsbygdspolitiken integreras i det regionala utvecklingsarbetet,
6. utarbeta och besluta om länsplan för regional transportinfrastruktur, som integreras i den mer övergripande regiontrafikplanen,
7. bedriva lokal och regional kollektivtrafik, ensam eller tillsammans med länets kommuner,
8. bedriva regionalt folkhälsoarbete,
9. bedriva regional naturvård, vilket, utöver landstingens åtaganden inom området, föreslås bestå i planering och friluftsliv, skötsel av statliga naturreservat och annat fältarbete,
10. regionalt anpassa, konkretisera och verka för de nationella miljömålen,
11. bedriva regional kulturmiljövård genom att bland annat besluta om användningen av den del av kulturmiljövårdsanslaget som fördelas regionalt,
12. bedriva regional kulturverksamhet, vilket, förutom landstingens omfattande åtaganden inom området, består i att fatta beslut om statsbidrag till regionala kulturinstitutioner, samt
13. bedriva regionalt jämställdhetsarbete

Därutöver förutsätts regionkommunerna, i minst samma utsträckning som landstingen i dag, ta egna initiativ inom ramen för de allmänna befogenheter som kommunallagen ger och överta landstingens åtaganden vad gäller folkhögskolor, naturbruksgymnasier och deläggande i regionala ALMI-bolag, länsturismorgan med mera.

Hållbarhet, jämställdhet och integration är viktiga horisontella mål för regional utveckling.

1.4 Region Norrlands uppgifter 2011

Den regionala tillväxtpolitikens inriktning och genomförande anges i den "Nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och samsättning 2007–2013", samt av ett antal förordningar.

I Västerbottens län, har Region Västerbotten, det regionala utvecklingsansvaret. I Norrbottens län och Västernorrlands län är det länsstyrelsen i respektive län som har ansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna.

Förändringar i ansvar enligt förslag i Ansvarskommittén, rörande frågor kring den regionala tillväxtpolitiken, träder tidigast i kraft under mandatperioden 2011–2014. Bildas Region Norrland redan år 2011, kommer regionkommunens uppgifter sannolikt att regleras enligt de riktlinjer och förordningar som idag styr Region Västerbottens samt Region Skånes och Västra Götalandregionens arbete.

Förordning (2007:713) om regionalt tillväxtarbete styr arbetet med regionalt tillväxtarbete, regionala utvecklingsprogram och statliga myndigheters roll i det regionala tillväxtarbetet.

Med regionalt tillväxtarbete avses i förordningen; insatser för att skapa hållbar regional tillväxt och utveckling. Det regionala tillväxtarbetet består bland annat av att regionala utvecklingsprogram utarbetas och genomförs. Inom ramen för tillväxtarbetet kan regionala tillväxtprogram utarbetas.

Det regionala tillväxtarbetet bedrivs i syfte att uppfylla den regionala tillväxtpolitikens mål och främja en hållbar regional tillväxt. Den nationella

strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013 är vägledande för det regionala tillväxtarbetet.

Det regionala tillväxtarbetet bör utformas och bedrivas i sektorsövergripande samarbete mellan aktörer på lokal och nationell nivå. Arbetet kan också utformas och bedrivas i samarbete med aktörer på europeisk nivå. Samordning med regionala planer inom ramen för det nationella strukturfondsprogrammet, kommunernas översiktsplanering, landsbygdsprogrammet, program för de areella näringarna, lokala utvecklingsavtal samt länsplaner för regional transportinfrastruktur ska särskilt eftersträvas i arbetet. Vidare ska samordning med arbetet för energiomställningen eftersträvas.

Av **lagen (1996:1414)** om försöksverksamhet med ändrad regional ansvarfördelning följer att de regionala självstyrelseorganen har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet i de län som ingår i försöksverksamheten.

Ansvar för det regionala tillväxtarbetet innefattar skyldighet att:

1. utarbeta ett regionalt utvecklingsprogram och samordna genomförandet av programmet,
2. löpande följa utvecklingen i länet och de funktionella analysregionerna i länet i förhållande till regionala och nationella mål, och
3. följa upp, låta utvärdera och till regeringen årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.

Det regionala utvecklingsprogrammet ska utgöra en samlad strategi för ett eller flera läns regionala tillväxtarbete. Utvecklingsprogrammet binder samman planeringsprocesser med betydelse för en hållbar regional utveckling och underlättar samverkan mellan länen. Det regionala utvecklingsprogrammet ligger till grund för regionala strukturfondsprogram, territoriella program, regionala tillväxtprogram samt andra relevanta regionala program och insatser.

Det regionala utvecklingsprogrammet ska upprättas utifrån en analys av de särskilda utvecklingsförutsättningarna i länen. I det regionala utvecklingsprogrammet ska mål, inriktningar och prioriteringar i arbetet anges. Programmet ska innehålla en plan för uppföljning och utvärdering.

Det regionala utvecklingsprogrammet ska utarbetas i samråd med kommuner och landsting. Samråd bör också ske med näringsliv och organisationer. Programmet ska ligga till grund för samverkan mellan kommuner, landsting, statliga myndigheter, näringsliv och organisationer.

När det regionala utvecklingsprogrammet har fastställts ska den länsstyrelsen eller det organ som ansvarar för programmet samordna insatserna för genomförandet. Samordningen ska ske i samverkan med kommuner och landsting. Samordning bör även ske med näringsliv, organisationer och statliga myndigheter. Det organ som har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet ska löpande följa upp det regionala utvecklingsprogrammet och se till att det utvärderas på ett ändamålsenligt sätt.

Genomförandet av **förordning (2007:713)** om regionalt tillväxtarbete är i sin tur primärt beroende av ett antal andra förordningar.

Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken reglerar bland annat vilka projekt som kan få bidrag och vad som avses med bidragsberättigande utgifter. **Förordning (1999:1382)** om stödområden för vissa företagsstöd anger var de selektiva företagsstöden regionalt investeringsstöd (vilket ytterligare hanteras i **förordning 2007:61**) kan ges samt hur sysselsättningsbidrag (vilket ytterligare hanteras i **förordning 1998:996**), såddfinansiering (vilket ytterligare hanteras

i **förordning 1995:1254**), regionalt bidrag till företagsutveckling (vilket ytterligare hanteras i **förordning 2000:283**) respektive stöd till kommersiell service (**förordning 2000:284**) ska hanteras. **Förordning (2000:283)** om regionalt bidrag till företagsutveckling anger syfte och allmänna förutsättningar för regionalt bidrag till företagsutveckling.

Lag (2007:259) om strukturfondspartnerskap anger strukturfondspartnerskapets sammansättning och uppgifter samt samrådsförfarandet mellan strukturfondspartnerskapet och den organisation som har ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna.

1.5 Avgränsning av uppdraget

Några av de uppgifter som redovisas i ovanstående lagförslag kartläggs av Norrstyrelsens övriga arbetsgrupper. De områden som återstår att kartlägga är därför följande:

- Regionalt utvecklingsprogram (RUP)
- strukturfondsprogrammen
- Regionalt utvecklingsanslag (länsanslaget)
- Regionalt tillväxtprogram (RTP)
- Landsbygdspolitik
- Regional naturvård
- Regionalt jämställdhetsarbete

Härutöver redovisas hur berörda landsting och regionförbundet formulerat sina övergripande mål och visioner beträffande regional utveckling. Vidare berörs hälso- och sjukvårdens betydande roll för regional utveckling samt nödvändigheten av samverkan med kommunernas utvecklingsplanering, som en betydande faktor för det regionala utvecklingsarbetet.

Den personal som arbetar med regional planering och med genomförandet av den regionala tillväxtpolitiken på regional nivå, redovisas i den kartläggning som producerats av arbetsgruppen Högre utbildning och FoU. Kartläggningen återfinns som bilaga till denna rapport.

2. Regionalt utvecklingsprogram

Ansvarskommitténs förslag:

Regionkommunerna ska utarbeta och besluta om regionalt utvecklingsprogram (RUP) samt leda och samordna arbetet med genomförandet av RUP. Som en del av RUP ska regionkommunerna även ange geografiska regionintressen, ett icke juridiskt bindande regionplaneinstrument som tillför RUP en tydlig geografisk dimension. Det ska också i plan- och bygglagen (1987:10) anges att de kommunala översiktsplanerna ska innehålla ett avsnitt som redovisar hur regionintressena beaktats.

Förordning om regionalt tillväxtarbete:

Regionkommunerna ska utarbeta och besluta om regionalt utvecklingsprogram (RUP) samt leda och samordna arbetet med genomförandet av RUP.

2.1 Nulägesbeskrivning

<p>Norrbottnens län Ansvarig myndighet: Länsstyrelsen Norrbottens län Programperiod: Kontinuerlig</p> <p>Vision och strategi: Det nya Norrbotten – en förutsättning för välfärd och tillväxt i Sverige och Europa</p> <p>Den strategiska inriktningen i det regionala utvecklingsarbetet innehåller fem övergripande områden som tillsammans bidrar till att visionen kan förverkligas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Öppenhet och internationell samverkan 2. Attraktivitet och livskraft 3. Tillgänglighet och regionförstoring 4. Konkurskraft och entreprenörskap 5. Kompetensförsörjning och arbetsmarknad <p>Utvecklingsmål</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vidareutveckla våra attraktiva livsmiljöer så att människor både kan och vill bo på olika platser i länet samtidigt som länet är ett attraktivt besöksmål. 2. Främja en god folkhälsa så att människor mår bra och därmed kan bidra till långsiktig tillväxt och välfärd. 3. Stimulera en stark tillväxt så att människor och företag kan fortsätta växa och vara konkurrenskraftiga. 	<p>Västerbottnens län Ansvarig myndighet: Regionförbundet Västerbottnens län Programperiod: 2007–2013</p> <p>Vision och strategi: Västerbottnens län är ledande i Nordeuropas regioner med arbetet för en hållbar utveckling präglad av ett kunskapsdrivet och konkurrenskraftigt näringsliv. Länet inrymmer norra Sveriges mest attraktiva livsmiljöer med mångfald och tillgänglighet till arbete, boende, kultur, fritid, studier och omsorg där människor känner delaktighet och engagemang.</p> <p>År 2013 ska Västerbottnens län ha 270 000 invånare.</p> <p>Den strategiska inriktningen i det regionala utvecklingsarbetet innehåller fem övergripande områden som tillsammans bidrar till att visionen kan förverkligas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Främja natur, kultur, hälsa, attraktiv bebyggelsemiljö och goda livsvillkor 2. Utveckling av näringsliv och företagande 3. Kompetensutveckling och arbetskraftsförsörjning 4. Tillgänglighet och infrastruktur 5. Internationellt samarbete och omvärldskontakter <p>Utvecklingsmål 2007–2013</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Genom att främja natur, kultur, hälsa, attraktiv bebyggelsemiljö och goda livsvillkor har mer än två tredjedelar av länets kommuner en positiv nettoutflyttning mellan 2007–2013 2. Genom strukturomvandling och förnyelse av näringslivet har länets företag till år 2013 högst produktivets- och sysselsättningsstillväxt av samtliga län i norra Sverige. 3. Genom kompetensutveckling och arbetskraftsförsörjning där arbetsmarknadens behov styr valet av utbildning och yrke har förvärvsfrekvensen och andelen högt utbildade bland kvinnor respektive män ökat i Västerbotten till år 2013. 4. Genom ökad tillgänglighet, förbättrad infrastruktur och utvecklade person- och godstransporter har år 2013 en tydlig regionförstoring skett mellan länets kommuner och angränsande län. 5. Västerbotten har förstärkt sin position som en aktiv och attraktiv region på den internationella arenan år 2013. Såväl privat som offentlig sektor deltar i projekt och handelsutbyte med andra länder, både inom och utanför EU, med fokus på hållbar utveckling och tillväxt. 	<p>Västernorrlands län Ansvarig myndighet: Länsstyrelsen Västernorrlands län Programperiod: 2005–2010</p> <p>Vision och strategi: Visionens motto: ”Västernorrland ger möjligheter och mångfald”</p> <p>Vill spegla att det handlar om både västernorränningarnas attityder och utnyttjande av befintliga och nya resurser. Genom samordning skapas en effektivare användning av de resurser för utveckling som redan finns i länet. Det är vad västernorränningarna själva tillåter sig att göra, som lägger grunden till den gemensamma framtiden.</p> <p>Den strategiska inriktningen i det regionala utvecklingsarbetet omfattar sju övergripande områden som tillsammans bidrar till att visionen kan förverkligas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Näringsliv och kommunikationer 2. Lärande och kompetensförsörjning 3. Mångfald och öppenhet 4. Livsmiljö – det goda vardagslivets län 5. Västernorrland – ett hållbart miljö-län 6. Bilden av Västernorrland 7. Arbetsmarknad och regionförstoring <p>Utvecklingsmål 2005–2010</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Främja ett gynnsamt näringslivsklimat för kvinnor och män samt uppnå ett mer diversifierat näringsliv med fler och växande företag och klusterbildningar. 2. Främja ett livslångt lärande och trygga kompetensförsörjningen i ett nära samarbete mellan arbetsmarknad och utbildningsanordnare. 3. Uppnå en större mångfald och en mer tillåtande atmosfär. 4. Utveckla livsmiljön med särskilt fokus på att attrahera fler unga människor. 5. Utifrån de 16 nationella miljö-kvalitetsmålen placera länet i den europeiska frontlinjen för hållbar utveckling. 6. Göra länet som region mer synligt och intressant nationellt och i den Europeiska Unionen. 7. Öka sysselsättningsgraden i väl fungerande lokala arbetsmarknadsregioner.
--	--	---

<p>Norrbottnens län</p> <p>SWOT-analys</p> <p>Programmet refererar till en SWOT-analys men SWOT-analysen presenteras inte i det regionala utvecklingsprogrammet.</p> <p>Genomförande, uppföljning och utvärdering</p> <p>Det regionala utvecklingsprogrammet är styrande för andra program och strategier på regional och lokal nivå. Dessa mer operativa program och strategier anger mer konkret hur man ska nå de uppsatta målen och ambitionerna inom olika sektorer i samhället.</p> <p>Det regionala partnerskapet som består av regionala myndigheter, landsting, kommunförbund, näringslivsorganisationer, universitet samt arbetsmarknadens parter anger färdriktningen genom att följa, stödja och initiera det fortsatta arbetet med hållbar utveckling.</p> <p>Det regionala utvecklingsprogrammet genomförs genom</p> <ul style="list-style-type: none"> • att parterna i länet tar ett aktivt ansvar för att prioritera och genomföra utvecklingsinsatserna inom ramen för den ordinarie verksamheten i respektive organisation, • att parterna förhandlar och sprider kunskap om det regionala utvecklingsprogrammet på nationell och internationell nivå, • att parterna drar nytta av de operativa planer, program och strategier som finns på regional och lokal nivå, exempelvis regionalt tillväxtprogram och EU:s strukturfonder. <p>Strategiska utvecklingsfrågor kommer fortlöpande att behandlas gemensamt under partnerskapsmöten, särskilt i frågor som kräver samarbete med flera olika samhällssektorer.</p> <p>Det regionala partnerskapet kommer att följa utvecklingen i länet, bland annat genom analys och uppföljning. Utifrån resultatet kommer olika åtgärder att kunna anpassas till länets behov. Ett antal utvalda indikatorer kommer att användas för att följa utvecklingen inom länets tre huvudsakliga utmaningar och inriktningsmål – attraktiva livsmiljöer, god folkhälsa och stark ekonomisk tillväxt, och utifrån de mål och indikatorer som används i de operativa programmen. Resultaten av dessa uppföljningar kommer regelbundet att spridas till alla som arbetar med länets utveckling och göras tillgängliga via olika informationskanaler.</p>	<p>Västerbottnens län</p> <p>SWOT-analys</p> <p>En SWOT-analys presenteras i det regionala utvecklingsprogrammet. SWOT:en summerar resultaten från den analys kring länets möjligheter och utmaningar som föregick framarbetandet utav utvecklingsprogrammet.</p> <p>Genomförande, uppföljning och utvärdering</p> <p>Det regionala utvecklingsprogrammet utstakar Västerbottnens långsiktiga ambitioner och prioriteringar under perioden 2007–2013. Insatser som stödjer ambitionerna i RUP styrs genom de prioriteringar som beslutas inom ramen för länets regionala tillväxtprogram genom medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram, nationell, regional samt lokal medfinansiering. Finansiell uppföljning av RTP sker sedan länge på en årlig basis. Tillväxtprogram och föregångaren Tillväxtavtal har i olika avseenden utvärderats efter programavslut. Från om med 2009 sker uppföljningar och utvärderingar avseende tillväxtprogrammets och utvecklingsprogrammets mål kontinuerligt under året.</p> <p>Region Västerbottnens regionfullmäktige har det övergripande ansvaret att leda arbetet med det regionala utvecklingsprogrammet. I detta ansvar ligger att leda processen med det regionala utvecklingsarbetet samt ta initiativ till fördjupad analys, uppföljning och utvärdering.</p> <p>Till det regionala utvecklingsarbetet finns ett regionalt utvecklingsråd kopplat. Utvecklingsrådet har en bred sammansättning av företrädare från både offentlig sektor, näringsliv, fackliga och andra intresseorganisationer. Utvecklingsrådets roll är att diskutera regionens tillväxt- och utvecklingsfrågor i sin helhet. Detta innebär att rådet har ett gemensamt ansvar att driva på, att kommunicera och att följa upp det utvecklingsarbete som bedrivs i länet. Utvecklingsrådets möten utgör ett forum för förankring av det regionala utvecklingsarbetet och dess prioriteringar som fastställs av regionfullmäktige.</p> <p>Regionalfondsprogrammen är av väsentlig betydelse för finansieringen av insatser inom ramen för det regionala utvecklingsprogrammet. Till utvecklingsarbetet i Västerbotten finns därför en samsynsgrupp vars uppgift är att vara rådgivande vid Region Västerbottnens regionala prioriteringar av ansökningar inom olika EG-program. Samsynsgruppen ska säkerställa en samordnad styrning av verksamheter som genomförs inom EG-programmen. Samsynsgruppen omfattar ledamöter och delegater i EG-programmens styrkommittéer och strukturfondspartnerskap samt ledamöter från Regionstyrelsens arbetsutskott.</p>	<p>Västernorrlands län</p> <p>SWOT-analys</p> <p>En SWOT-analys presenteras i det regionala utvecklingsprogrammet. SWOT:en summerar resultaten från den analys kring länets möjligheter och utmaningar som föregick framarbetandet utav utvecklingsprogrammet.</p> <p>Genomförande, uppföljning och utvärdering</p> <p>Förutom att visionen verkar som vägledande för utvecklingsarbetet har konkreta initiativ genomförts via sju visionsgrupper kopplade till var sitt utvecklingsområde. I grupperna har företagare, politiker, tjänstepersoner från myndigheter, forskare och föreningsföreträdare från norr till söder, inland och kust ingått. Kommunstyrelseordförande i länets sju kommuner ingick i varsin visionsgrupp. Sekretariat tillhandahålls av länsstyrelsen som också samordnar visionsarbetet.</p> <p>Visionens innehåll preciseras genom handlingslinjer med vidhängande utvecklingsmål. Handlingslinjerna identifierar viktiga områden där behovet av en gemensam plattform för länets och kommunernas utvecklingsinsatser är betydelsefull. De är uppbyggda som tematiska ramar och de ska stödja ett förverkligande av utvecklingsmålen.</p> <p>Mot bakgrund av deras övergripande karaktär är det angeläget att de utvecklingsfaktorer som handlingslinjerna hanterat specificeras, exempelvis i regionala sektorsprogram och kommunala utvecklingsprogram. De förslag på åtgärder som förs fram ska betraktas som uppslag och som utgångspunkter för en fortsatt diskussion om åtgärder. En central uppgift i genomförandefasen är att utveckla förslag på lämpliga åtgärder samt främja genomförandet av dessa åtgärder.</p> <p>Länsstyrelsens styrelse har det övergripande ansvaret för att leda arbetet med länsvisionen. I detta ansvar ligger att formulera principerna för visionsarbetet samt att ta initiativ till uppföljning och utvärdering. Landshövdingen har, i egenskap av styrelsens ordförande, en för visionsarbetet sammanhållande roll.</p> <p>Samverkansgruppen mellan landshövdingen och kommun- och landstingsstyrelsernas ordförande följer upp resultat, värderar och prioriterar insatser samt är länk för förankring av visionen och dess strategier i kommunerna och landstinget.</p> <p>Lilla partnerskapet, i egenskap av styrgrupp för det regionala tillväxtprogrammet, och landshövdingens referensgrupp med länets fackliga organisationer, är referensgrupper till länsstyrelsens styrelse. Visionssekretariatet vid länsstyrelsens ledningskansli, stödjer länsstyrelsens arbete med att leda visionsarbetet, bl a genom att ta fram underlag, sköta kontakter inom visionsorganisationen samt ansvara för praktiska insatser. Handlingsgrupperna eller visionsgrupperna har i uppdrag att utforma och initiera insatser inom ramen för var och en av de sju handlingslinjerna med vidhängande utvecklingsmål.</p>
--	--	---

2.2 Väsentliga skillnader och likheter

De regionala utvecklingsprogrammen uppvisar stora likheter, de tre länen emellan. Samtliga utvecklingsprogram prioriterar insatser som främjar näringslivsutveckling, kompetensförsörjning, tillgänglighet respektive livsvillkor. Vad som skiljer programmen åt är främst det sätt på vilket de är byggda.

Västernorrland och Västerbotten har tidssatta programperioder som riktmärken för utvecklingsarbetet, medan Norrbottens regionala utvecklingsprogram saknar en sådan avgränsning i tid. Västerbottens och Norrbottens respektive utvecklingsprogram presenterar utvecklingsinsatser för en hållbar tillväxt inom ett antal insatsområden. Västernorrland diskuterar i sitt regionala utvecklingsprogram istället utvecklingsbehovet på en mer generell nivå, utifrån ett antal handlingslinjer. Samtliga län ser det regionala utvecklingsprogrammet som det övergripande styrdokumentet för regional utveckling i länet. I samtliga län förverkligas också det regionala utvecklingsprogrammet i bred samverkan mellan länets offentliga och privata aktörer, näringslivsorganisationer, arbetsmarknadens parter och ideella organisationer.

3. Strukturfondsprogrammen

Ansvarskommitténs förslag:

Senast inför den programperiod som tar vid efter 2013 ska genomförandet av den europeiska sammanhållningspolitiken så långt som möjligt införlivas i regionkommunernas regionala utvecklingsuppdrag. Det innebär att programstrukturen anpassas till indelningen i regionkommuner.

Dessutom får regionkommunerna i uppgift att utarbeta regionala program, liksom att bereda och ta ställning till ansökningar om bidrag ur strukturfondsprogram. Förändringar av genomförandeorganisationen för sammanhållningspolitiken kan bli aktuella redan när regionkommunerna bildas vid årsskiftet 2010/2011. Dessa måste dock avgöras av de förhållanden som råder då, när drygt halva programperioden 2007–2013 har passerat.

Lag (2007:259) om strukturfondspartnerskap samt förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken

Lag (2007:259) reglerar bland annat ansvaret för regionala prioriteringar av strukturfondsansökningar och förordning (2003:596) reglerar vilka projekt som kan få bidrag och vad som avses med bidragsberättigande utgifter avseende medfinansiering från länsanslaget.

3.1 Nulägesbeskrivning

Nedan beskrivs de regionala strukturfondsprogrammen för konkurrenskraft och sysselsättning i Övre Norrland respektive Mellersta Norrland, 2007–2013. Vidare beskrivs socialfondsprogrammets regionala planer för Övre Norrland respektive Mellersta norrland 2007–2013 samt de gränsöverskridande samarbetsprogram och transnationella program som ger bidrag till aktörer i Norrbottens, Västerbottens respektive Västernorrlands län. Samtliga strukturfondsprogram, tillgängliga för ansökningar från organisationer i Norrbottens län, Västerbottens län och Västernorrlands län summeras i bilagan.

Strukturfondsprogram för konkurrenskraft och sysselsättning (Mål 2)

Programområde	Insatsområden	Budget 2007–2013	Mål
Övre Norrland (Norrbottnens län och Västerbottnens län)	1) Innovation och förnyelse 2) Tillgänglighet	242,6 miljoner euro	Det övergripande målet för programmet är att bidra till en långsiktigt hållbar tillväxt genom att stärka den regionala konkurrenskraften och förstärka regionens position som en innovativ och framgångsrik region i Europa.
Mellersta Norrland (Västernorrlands län och Jämtlands län)	1) Förnyelse av näringsliv, energi och miljödriven utveckling, 2) Tillgänglighet och attraktivitet	176,6 miljoner euro	Det övergripande målet med programmet är att skapa hållbar konkurrenskraft, förnyelseförmåga och attraktivitet för fler jobb, fler företag och mer dynamiska arbetsmarknadsregioner.

Socialfondsprogrammets regionala planer (Mål 2)

Programområde	Insatsområden	Budget 2007–2013	Mål
Övre Norrland (Norrbottnens län och Västerbottnens län)	1) Kompetensförsörjning 2) Ökar arbetskraftsutbud	6,2 miljarder kronor (nationella programmet). Budget för programområdet 07/08 var 102,6 mkr	Ökad tillväxt genom god kompetensförsörjning samt ett ökat arbetskraftsutbud
Mellersta Norrland (Västernorrlands län och Jämtlands län)	1) Kompetensförsörjning 2) Ökar arbetskraftsutbud	6,2 miljarder kronor (nationella programmet). Budget för programområdet 07/08 var 83,2 mkr	Ökad tillväxt genom god kompetensförsörjning samt ett ökat arbetskraftsutbud

Territoriellt samarbete (gränsöverskridande program)

Program	Programområde	Insatsområden	Budget 2007–2013
Nord	Norrbottnens län, Skellefteå, Sorsele, Malå, Norsjö, Lappland, Norra Österbotten, Mellersta Österbotten, Nordland, Troms, Finnmark	1) Utveckling av näringslivet 2) Forskning, utveckling och utbildning 3) Regional funktionalitet och identitet	28,7 miljoner euro
Sápmi (delprogram i program Nord)	Programområde som i Nord plus Jämtlands län och delar av Dalarnas län (Idre sameby). På norsk sida ingår Nords- och Sör-Trøndelags fylken samt del av Hedmarks kommun. Västernorrlands län ingår som angränsande område i delprogram Sápmi.	4) Gränslös utveckling - Metod- och produktutveckling - Utveckling av forsknings- och utvecklingsmiljöer - Synliggörande och/eller bevarande av samisk kultur	4,3 miljoner euro
Botnia-Atlantica	Västerbottnens län, Västernorrlands län, Nordanstigs kommun Mellersta Österbotten, Satakunta, Österbotten Nordlands fylke. Södra Österbotten i Finland samt de delar av Gävleborgslän som inte utgörs av Nordanstigs kommun kan medverka i viss omfattning	1) Strukturer för samverkan 2) Tillväxt genom samverkan	30,5 miljoner euro
Sverige-Norge (Nordens gröna bälte)	Jämtlands län i Sverige, Nord- och Sör-Trøndelag fylkeskommuner i Norge. Västernorrlands län kan delta i viss omfattning.	1) Ekonomisk tillväxt 2) Attraktiv livsmiljö	37,5 miljoner euro (omfattar hela Sverige-Norge-programmet d v s även Inre Skandinavien samt Gränslöst samarbete)
Kolartic	Nordkalottområdet och de ryska regionerna Murmansk, Arkangelsk och Nenetsien. Västerbottnens län och landskapet Norra Österbotten i Finland är angränsande områden. Dessutom kan partners från Karelska republiken, Leningradregionen och S:t Petersburg delta i samarbetsprojekt för företag.	1) Utbildning av personal och ledare, nätverksbyggande och personalutbyte mellan små och medelstora företag. 2) Kompetens och välfärd ska främjas genom förstärkning av Rysslandkompetensen, nätverksbyggande, personalutbyte och kultursamarbete. 3) Trafik- och transportprojekt, nätverksbyggande via data- och telekommunikation, utväxling av radio- och TV-program, konkurrenskraftig data för näringslivets behov samt samarbete kring markanvändning i regionen.	Programmet är ännu inte beslutat av kommissionen

Territoriellt samarbete (transnationella samarbetsprogram)

Program	Programområde	Insatsområden	Budget 2007–2013
Norra periferin	Västernorrlands län, Jämtlands län, Västerbottens län och Norrbottens län. De centrala och norra delarna av Finland, norra och västra Irland, norra och västra Norge samt norra Skottland. Dessutom omfattas hela Färöarna, Grönland och Island.	1) Främja innovation och konkurrenskraft i avlägsna och perifera områden 2) Hållbar utveckling av natur- och samhällsresurser	35 miljoner euro
Östersjöprogrammet	Sverige, Danmark, Finland, Lettland, Estland, Litauen, Polen samt Berlin, Brandenburg, Bremen, Hamburg, Mecklenburg-Vorpommern, Schleswig-Holstein och Niedersachsen. Norge, Nordvästra Ryssland och Vitryssland.	1) Främja utveckling och spridning av innovationer 2) Intern och extern tillgänglighet 3) Östersjön som gemensam resurs 4) Attraktiva och konkurrenskraftiga städer och regioner	208 miljoner euro

De strukturfundsprogram som anges ovan är viktigast av de EG-program som medfinansierar den regionala utvecklingen i Norrland. Därutöver finns ett flertal andra interregionala samarbetsprogram med bäring mot norrlandslänens utveckling. Dessa initiativ återges i bilagan.

3.2 Nuvarande hantering

Beslut avseende mål 2 programmet tas av strukturfondspartnerskapen för Övre Norrland respektive Mellersta Norrland. De regionalt utvecklingsansvariga i respektive län (Region Västerbotten i Västerbotten samt länsstyrelserna i Norrbottens och Västernorrlands län) har dessförinnan haft regionala samråd i respektive län kring de projektansökningar som ska upp till beslut i strukturfondspartnerskapet. Norrbotten förankrar sina beslut i det s k *Tillväxtutskottet* medan förankringen i Västerbotten sker i den s k *Samsynsgruppen*. Den regionala förankringen avseende mål 2 i Västernorrland, sker i det regionala tillväxtprogrammets styrgrupp (*Länspartnerskapet*).

Beslut avseende de territoriella samarbetsprogrammen tas av respektive programs styrkommittéer. Information om aktuella projekt och beslut i de territoriella programmen förankras i Västerbotten, regionalt, i *Samsynsgruppen*. *Tillväxtutskottet* i Norrbotten respektive Västernorrlands *Länspartnerskap* diskuterar inte de territoriella samarbetsprogrammen.

4. Regionalt utvecklingsanslag

Ansvarskommitténs förslag:

Det nuvarande länsanslaget ersätts av ett regionalt utvecklingsanslag, som i sin helhet disponeras av respektive regionkommun. Anslaget kan, liksom i dag, användas som projektmedel och till företagsstöd. Beslut om användning av anslaget förblir författningsreglerat. Regionkommunen kan inte avsätta kommunala medel till företagsstöd.

Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken

Bestämmelser om bidrag inom den centrala projektverksamheten som bedrivs av regionala självstyrelseorgan regleras genom förordning (2003:596). Regionkommunen kommer till dess att andra direktiv ges, följa förordningens riktlinjer vad det avser beredning, beslut, uppföljning och tillsyn av bidrag till

projekt. Vad det avser den del av länsanslaget som fördelas till olika former av företagsstöd respektive kommersiell service sker beredning och beslut avseende dessa stöd enligt förordningar (1999:1382) (2007:61) (1998:996) (1995:1254), (2000:283) respektive (2000:284).

4.1 Nulägesbeskrivning

<p>Norrbottnens län</p> <p>Ansvarig myndighet Länsstyrelsen</p> <p>Belopp 139 miljoner kronor</p>	<p>Västerbottnens län</p> <p>Ansvarig myndighet Länsstyrelsen och Region Västerbotten</p> <p>Belopp Totalt 126,5 miljoner kronor. Varav Länsstyrelsen: 93,5 miljoner kronor och Regionförbundet: 33 miljoner kronor Länsstyrelsen beslutar om företagsstöd samt en mindre del projektbidrag, medan Regionförbundet beslutar enbart om projektbidrag.</p>	<p>Västernorrlands län</p> <p>Ansvarig myndighet Länsstyrelsen</p> <p>Belopp 115,5 miljoner kronor</p>
---	--	--

4.2 Väsentliga skillnader och likheter

Länsanslagets storlek varierar mellan länen. I övrigt utgår samtliga län från samma förordningar. De regionala prioriteringarna görs utifrån länens regionala tillväxtprogram. Den viktigaste skillnaden mellan länen är att länsstyrelserna i Norrbottens och Västernorrlands län beslutar om användningen av länsanslaget, medan denna uppgift i Västerbottnens län delas av Region Västerbotten och länsstyrelsen. De medel som länsstyrelsen i Västerbottnens län fortfarande förfogar över ska primärt gå till företagsstöd och fortsättningsprojekt.

5. Regionalt tillväxtprogram

Ansvarskommitténs förslag:

Kommitténs förslag: Regionkommunen i respektive län får möjlighet att från och med 2011 leda och samordna arbetet med regionala tillväxtprogram (RTP).

Förordning om regionalt tillväxtarbete

Regionkommunerna ska utarbeta och besluta om regionalt utvecklingsprogram (RUP) samt leda och samordna arbetet med genomförandet av RUP.

5.1 Nulägesbeskrivning

Norrbottnens, Västernorrlands och Västernorrlands län har samtliga regionala tillväxtprogram som verktyg i det regionala tillväxtarbetet.

Det regionala tillväxtprogrammet (RTP) för Norrbotten beskriver tillväxtområden, tillväxtfrämjande förutsättningar och prioriteringar som är viktiga för en fortsatt stark ekonomisk tillväxt. Tillväxtprogrammet är en konkret plan för hur tillväxtmålet i det regionala utvecklingsprogrammet (se ovan) ska nås. Tanken i RTP är att nyttja det nya Norrbottens profil – en stark hållbar ekonomisk tillväxt som genom fokus på tillväxtområden och kreativa näringar är framgångsrik i Europa.

RTP för Västernorrland är ett sektorsprogram för hållbart näringslivsinriktat tillväxtfrämjande men framförallt ett partsgemensamt och sektorsövergripande tillväxtprogram för hela länet. RTP:s inriktning bygger på länsstrategin (se ovan).

Västerbottens RTP utgör ett samlat dokument med insatser riktade mot näringslivets utvecklingsbehov. Programmet tar sin utgångspunkt i länets regionala utvecklingsprogram (se ovan). RTP syftar till att samordna de ambitioner som ges i det regionala utvecklingsprogrammet med finansieringen i EG-programmen. Programmet syftar vidare till att samordna insatser inom områden där sektorssamverkan bidrar till att utveckla hållbara lokala arbetsmarknadsregioner utifrån ett näringslivsperspektiv.

<p>Norrbottens län</p> <p>Ansvarig myndighet Länsstyrelsen Norrbottens län</p> <p>Programperiod: Kontinuerlig</p> <p>Tillväxtområden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunskapsintensiva tjänstenärningar - Upplevelsenärningar - Test- och övningsverksamhet - Energi- och miljöteknik - Basindustri – förädling <p>Tillväxtfrämjande förutsättningar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gränsöverskridande samarbete - FoU och innovationer - Kompetens- och arbetskraftsförsörjning - Företagande och entreprenörskap - Tillgänglighet och transporter och IKT <p>Urvalskriterier</p> <p>1. Vid programmets genomförande ska i första hand insatser prioriteras som bidrar till en hållbar ekonomisk tillväxt inom länets utpekade tillväxtområden.</p> <p>2. Inom ramen hållbar ekonomisk tillväxt i tillväxtområdena prioriteras ytterligare</p> <ul style="list-style-type: none"> - insatser som på ett tydligt och direkt sätt bidrar till näringslivets utveckling, ekonomiska tillväxt och arbetstillfällen till unga i länet - insatser som skapar fler och växande företag, fler jobb samt en förnyelse och diversifiering av näringslivet - insatser som utvecklar nya och kreativa näringar och inom dessa visar på nya affärsmöjligheter - insatser som förmår att utveckla helt nya tillämpningar inom befintliga tillväxtområden och/eller insatser som ger synergier mellan tidigare och etablerade branscher, verksamheter och tillväxtområden - branschöverskridande insatser som förmår att identifiera och utveckla helt nya möjligheter kopplade till länets särart och förutsättningar - insatser som tydligt visar på en överlevnad och långsiktighet efter den riktade insatsens avslut - samverkansinsatser som tydligt visar på flera kommuners och/eller olika samhällsaktörers strävan mot ett gemensamt överenskommet mål - insatser som innehåller samordning och synergieffekter mot andra program och strategier <p>3. Omständigheter som ytterligare förstärker insatsernas prioritet är prioritetshöjande urvalskriterier. Insatser som möter de prioritetshöjande urvalskriterierna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - riktar sig till unga och främjar ungas företagande och entreprenörskap - främjar kvinnors företagande - bidrar till ökad jämställdhet - bidrar till ökad integration och mångfald - bidrar till en förbättrad miljö - främjar samisk kultur och samiskt näringsliv 	<p>Västerbottens län</p> <p>Ansvarig myndighet Regionförbundet Västerbottens län</p> <p>Programperiod: Kontinuerlig</p> <p>(I)nsatsområden och (Å)tgärder</p> <p>I1. Innovation och förnyelse</p> <p>Å1.1. Natur, kultur, hälsa, attraktiv bebyggelsemiljö och goda livsvillkor</p> <p>Å1.2. Innovativa miljöer</p> <p>Å1.3. Internationellt samarbete</p> <p>Å1.4. Entreprenörskap</p> <p>Å1.5. Landsbygdsutveckling</p> <p>I2. Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud</p> <p>Å2.1. Livslångt lärande</p> <p>Å2.2. Integration, mångfald och jämställdhet</p> <p>Å2.3. Hälsöfrämjande arbetsplatser och samordnad rehabilitering</p> <p>Å2.4 Regionalt behovsstyrt utbildningsutbud</p> <p>I3. Tillgänglighet</p> <p>Å3.1. Samverkan mellan transportslag</p> <p>Å3.2. Regionförstoring</p> <p>Å3.3. Informations- och kommunikationsteknik</p> <p>Å3.4. Investeringar i transportinfrastruktur</p> <p>I4. Strategiskt gränsöverskridande samarbete</p> <p>Å4.1. Territoriellt samarbete inom EU</p> <p>Urvalskriterier</p> <p>1. Programövergripande urvalskriterier</p> <ul style="list-style-type: none"> - utveckling och förnyelse av näringslivet och/eller näringslivsstödjande strukturer och/eller samhällsstödjande strukturer för näringslivsutveckling och/eller territoriell utveckling - hållbar tillväxt - samverkan och nätverksbyggande <p>2. Prioritetshöjande urvalskriterier</p> <p>Verksamheter som stärker konkurrenskraften i ett eller i flera av följande områden är prioritetshöjande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - forskning, utveckling och utbildning i det regionala utvecklingsprogrammets utpekade starka kompetensområden - teknik- och tjänsteutveckling med koppling till tillverkningsindustrin och naturresurser (skog, trä och mineral) - energi baserad på förnybara råvaror - test- och övningsverksamhet - turism och upplevelser - samspelet mellan varu- och tjänsteproducerande företag 	<p>Västernorrlands län</p> <p>Ansvarig myndighet Länsstyrelsen Västernorrlands län</p> <p>Programperiod: 2008–2010 (med perspektiv på 2013)</p> <p>(I)nsatsområden och (Å)tgärder</p> <p>I1. Ökad dynamik i länets näringsliv – förutsättningar för tillväxt</p> <p>Å1.1. Arbetsmarknadsutveckling och kompetensuppbyggnad</p> <p>Å1.2. Nyföretagande, entreprenörskap och offensivt näringslivsklimat</p> <p>Å1.3. Finansiell infrastruktur</p> <p>Å1.4. Internationellt samarbete och exportfrämjande</p> <p>Å1.5. Utveckling av ett hållbart innovationsstödsystem</p> <p>I2. Västernorrland – Attraktivt och funktionellt</p> <p>Å2.1. Utvecklingspotentialer i länets kommunikationsstråk</p> <p>Å2.2. Utveckling för ett boendebaserat näringsliv</p> <p>Å2.3. Kreativa näringar – från Järnkraft till Hjörnkraft</p> <p>Å2.4. Kulturarv och kulturmiljö</p> <p>Å2.5. Miljödriven tillväxt</p> <p>I3. Prioriterade kluster och innovationssystem</p> <p>Å3.1. SRR, Safety and Rescue Region</p> <p>Å3.2. BFP, Bank-, försäkrings- och pensionsnätverket</p> <p>Å3.3. Digitala samhällets produkter och tjänster</p> <p>Å3.4. Förnyelsebara produkter och tjänster ur skogsråvara m m</p> <p>Å3.5. Förnyelsebar energi</p> <p>Å3.6. Besöksnäringen</p> <p>Å3.7. Utveckling av strategiska nätverk och lokala profilområden</p> <p>Urvalskriterier</p> <ul style="list-style-type: none"> - gränsöverskridande samverkan och samfinansiering - brett deltagande från näringslivet - ungdomsperspektiv - integration - innovativitet (innovationsförmåga?) - skapande av arbetstillfällen - etablering av företag - utveckling av funktionella arbetsmarknadsregioner
--	---	--

<p>Norrbottnens län</p> <p>Genomförandeorganisation Det regionala tillväxtprogrammet fastställs av Länsstyrelsens styrelse. Länsstyrelsen är sekretariat för det Regionala partnerskapet (se ovan) som står bakom programmet och dess prioriteringar. Till det Regionala partnerskapet finns två utskott knutna.</p> <p>Tillväxtutskottet består av samma organisationer som också återfinns i Regionala partnerskapets beredningsgrupp samt ledamöter i strukturfondspartnerskapet med hemvist i Norrbotten. Tillväxtutskottet har till uppgift att bereda/diskutera regionala tillväxtfrågor</p> <p>Kompetensförsörjningsutskottet diskuterar strategiska frågor kopplade till arbetskraftsförsörjning utifrån näringslivets behov. Utskottet består av ledamöter från offentliga organisationer, näringslivsorganisationer samt arbetsmarknadens parter.</p> <p>Till det Regionala partnerskapet finns också en beredningsgrupp knuten. Beredningsgruppen består av tjänstemän från offentliga organisationer och har bland annat ansvaret att planera Regionala partnerskapets sammanträden.</p> <p>Uppföljning och revidering RTP uppdateras och förädlas löpande vid behov</p> <p>Till RTP finns ett flertal indikatorer knutna. Indikatorerna ger en övergripande bild av utvecklingen i länet. Uppföljning av indikatorerna ger vägledning om det övergripande målet stark ekonomisk tillväxt uppnås. RTP följs också upp i och med att parterna genomför programmet om finansieringen. Parterna som står bakom RTP har ett gemensamt ansvar att genomföra RTP inom ramen för sina respektive verksamheter.</p>	<p>Västerbottnens län</p> <p>Genomförandeorganisation Det regionala tillväxtprogrammet fastställs av Region Västerbottnens regionfullmäktige</p> <p>Tillväxtprogrammets genomförandeorganisation består utöver Region Västerbottnens kansli (som samordnar samt operativt leder arbetet med RTP) och förbundets politiska nivåer (regionfullmäktige, regionstyrelse, styrelsens arbetsutskott) av det regionala utvecklingsrådet (se ovan) samt samsynsgruppen (se ovan).</p> <p>Därtill finns referenspersoner som är sakkunniga inom ett antal ämnesområden samt diverse arbetsgrupper. Referenspersonernas främsta uppgift är att stödja sekretariatet i beredningen av projektansökningar inom ramen för RTP. Referenspersonerna tillhör ingen statisk given grupp utan rådfrågas av sekretariatet mot bakgrund av ärendenas karaktär. Arbetsgrupperna är inte heller någon fastlagen enhet inom RTP:s genomförandeorganisation. Arbetsgrupperna bildas och upplöses i takt med start och avslutning av gruppens arbete. Huruvida en arbetsgrupp ska kopplas mot RTP eller inte beror på det mervärde som resultatet av gruppernas arbete förväntas få för den regionala tillväxtprocessen i sin helhet.</p> <p>Uppföljning och revidering RTP revideras en gång per år</p> <p>RTP följs upp genom de effektindikatorer som redovisas på en övergripande nivå. Utöver detta finns mål på insatsområdesnivå och därtill uppföljningsbara effektindikatorer. Resultatmålen på åtgärdsnivå och till denna målnivå kopplade indikatorer är i stor utsträckning harmoniserade mot de respektive operativa program, från vilka åtgärderna har sin huvudsakliga finansiering. Liknande harmonisering har gjorts för de verksamhetsindikatorer som används i RTP. Härtill kommer, på verksamhetsnivå, indikatorer för utvärdering av RTP:s horisontella aspekter; miljö respektive jämställdhet.</p>	<p>Västernorrlands län</p> <p>Genomförandeorganisation Det regionala tillväxtprogrammet fastställs av Länsstyrelsens styrelse</p> <p>Tillväxtprogrammets genomförandeorganisation består utöver Tillväxtsekretariatet (som samordnar samt operativt leder arbetet med RTP under ledning av Länsstyrelsen, med kommunförbund, landsting och strategigruppernas processledare som ledamöter) av Länspartnerskapet, som utgör tillväxtprogrammets styrgrupp. Ledamöterna som består av representanter från offentliga organisationer, universitet, näringslivsorganisationer och arbetsmarknadens parter har i uppgift att leda programutvecklingen.</p> <p>Till vart och ett av tillväxtprogrammets insatsområden finns en processledare knuten. Processledaren driver utvecklingen inom insatsområdet. Till varje insatsområde finns även en strategigrupp som bl. a ansvarar för kunskapsuppyggnad, sammanställer och informerar om hur åtgärden utvecklas samt driver samordningsfrågor och initiativ för att åtgärdens mål ska uppfyllas. Strategigrupperna rapporterar till och får uppdrag av länspartnerskapet.</p> <p>Uppföljning och revidering RTP har en första tidshorisont 2010 och med utblick mot 2013</p> <p>Arbetet med att bedöma hur väl RTP följer uppsatta ambitioner och effektivt bidrar till en hållbar regional tillväxt ska fokusera på såväl effekt- och resultatmål som processerna i tillväxtfrämjandet</p>
--	---	---

5.2 Väsentliga skillnader och likheter

Inriktningen i länens respektive tillväxtprogram sammanfaller i hög utsträckning med varandra. Insatserna avser att främja entreprenörskap, kommunikationer, tillgänglighet, kompetensförsörjning och innovativa miljöer. Vissa prioriterade områden skiljer sig åt mellan länens program, men i likhet med de regionala utvecklingsprogrammen, är det i synnerhet programuppbyggnaden, som särskiljer programmen åt.

Västerbottens län följer rubrikerna i den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning medan Västernorrlands län delar in tillväxtprogrammets insatsområden efter en annan kategorisering, varav ett område inriktas mot uttalade kluster och innovationssystem. Strukturen i Norrbottens regionala tillväxtprogram utgår i sin tur ifrån tillväxtområden och tillväxtfrämjande förutsättningar.

Västernorrlands beredning utgår från ett antal programövergripande kriterier som syftar till att definiera vad som är RTP-relevanta aktiviteter och inte. Norrbotten baserar sina urvalskriterier på tre nivåer varav den starkaste kriteriegrunden är insatser som bidrar till en hållbar ekonomisk tillväxt inom länets utpekade tillväxtområden. De prioritetshöjande urvalskriterierna i Norrbottens tillväxtprogram är bl. a insatser som stärker kvinnors företagande, ökar jämställdheten och/eller bidrar till ökad integration och mångfald. I Västerbottens tillväxtprogram utgörs prioritetshöjande urvalskriterier av de i utvecklingsprogrammet utpekade strategiskt viktiga kompetensområdena. Programövergripande urvalskriterier i Västerbottens RTP är exempelvis hållbar tillväxt, samverkan eller nätverksbyggande och utveckling av näringslivet.

För samtliga län gäller att programmen är framtagna i ett brett partnerskap och att programmen genomförs i samverkan mellan den regionalt utvecklingsansvarige organisationen i respektive län tillsammans med företrädare från offentlig sektor, näringsliv, fackliga och andra intresseorganisationer i länet.

6. Landsbygdsutveckling

Ansvarskommitténs bedömning:

Genomförandet av landsbygdsprogrammet för 2007–2013 förutsätter en nära samverkan mellan länsstyrelser och regionkommuner. På längre sikt bör landsbygdspolitiken integreras i det regionala utvecklingsuppdraget, med regionkommunerna som huvudansvariga på regional nivå. Landsbygdsprogrammet för 2007–2013 är det viktigaste instrumentet.

Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken

Bestämmelser om bidrag inom den centrala projektverksamheten som bedrivs av regionala självstyrelseorgan regleras genom förordning (2003:596). Regionkommunen kommer till dess att andra direktiv ges, följa förordningens riktlinjer vad det avser beredning, beslut, uppföljning och tillsyn av bidrag till projekt. Vad det avser den del av länsanslaget som fördelas till olika former av företagsstöd respektive kommersiell service sker beredning och beslut avseende dessa stöd enligt förordningar (1999:1382) (2007:61) (1998:996) (1995:1254), (2000:283) respektive (2000:284).

6.1 Nulägesbeskrivning

Norrbottnens län	Västerbottens län	Västernorrlands län
<p>1. Åtgärder för förbättrad konkurrenskraft i jord- och skogsbrukssektorn (exklusive kompetensförsörjning)</p> <p>1.1 Startstöd för unga jordbrukare</p> <p>1.2 Modernisering av jordbruksföretag</p> <p>1.3 Högre värden i jord- och skogsbruksprodukter</p> <p>1.4 Stöd till samarbete för att initiera nya produkter, processer och tekniker inom jordbruks- och livsmedelssektorn samt skogssektorn</p> <p>1.5 Infrastruktur som är av betydelse för utveckling och anpassning av jord- och skogsbruket</p> <p>2. Åtgärder för att förbättra miljön och landskapet</p> <p>2.1 Utvald miljö inom jordbruket</p> <p>2.2 Bevara och utveckla skogens kollektiva värden – biologisk mångfald och kulturmiljöer i skogslandskapet</p> <p>3. Diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden (exklusive kompetensutveckling)</p> <p>3.1 Diversifiering till annan verksamhet än jordbruk</p> <p>3.2 Affärsutveckling i mikroföretag</p> <p>3.3 Främjande av turismnäringen</p> <p>3.4 Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden</p> <p>3.5 Förnyelse och utveckling i byarna</p> <p>3.6 Bevarande och uppgradering av natur- och kulturarvet på landsbygden</p> <p>4. Åtgärder inom kompetensutveckling</p> <p>4.1 Praktiskt genomförande</p> <p>4.2 Kompetensutveckling för förbättrad konkurrenskraft inom jordbrukssektorn samt för att förbättra miljön och landskapet</p> <p>4.3 Kompetensutveckling för ett hållbart skogsbruk samt rådgivningsinsatser för att bevara och utveckla skogens mångfald</p> <p>4.4 Kompetens- och informationsinsatser för förberedelse och genomförande av lokala utvecklingsstrategier</p> <p>5. Strategi för Leader</p>	<p>1. Axel 1</p> <p>1.1 Kompetensutveckling, information och kunskapsspridning</p> <p>1.2 Generationsskiften i jordbruksföretag</p> <p>1.3 Modernisering av jordbruksföretag</p> <p>1.4 Högre värde i jord- och skogsbruksprodukter</p> <p>1.5 Stöd till samarbete för att initiera nya produkter, processer och tekniker inom jordbruks- och livsmedelssektorn samt inom skogsbrukssektorn</p> <p>1.6 Infrastruktur som är av betydelse för utveckling och anpassning av jord- och skogsbruket</p> <p>2. Axel 2</p> <p>2.1 Utvald Miljö</p> <p>2.2 Icke produktiva investeringar – skog</p> <p>3. Axel 3</p> <p>3.1 Diversifiering till annan verksamhet än jordbruk</p> <p>3.2 Affärsutveckling i mikroföretag</p> <p>3.3 Främjande av turismnäringen</p> <p>3.4 Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden</p> <p>3.5 Förnyelse och utveckling av byarna</p> <p>3.6 Bevarande och uppgradering av natur- och kulturarvet på landsbygden</p> <p>3.7 Åtgärder i form av utbildning och information</p> <p>3.8 Kompetens- och informationsinsatser för förberedelse och genomförande av lokala utvecklingsstrategier</p> <p>4. Leader</p>	<p>1. Axel 1</p> <p>1.1 Kompetensutveckling, information och kunskapsspridning</p> <p>1.2 Startstöd för unga jordbrukare</p> <p>1.3 Modernisering av jordbruksföretag</p> <p>1.4 Högre värden i jord- och skogsbruksprodukter</p> <p>1.5 Samverkan</p> <p>1.6 Infrastruktur</p> <p>2: Axel 2</p> <p>2.1 Utvald miljö, regionalt prioriterad ersättning</p> <p>3. Axel 3</p> <p>3.1 Investeringstöd och stöd för köp av externa tjänster för diversifiering av till annan verksamhet än jordbruk</p> <p>3.2 Affärsutveckling i mikroföretag</p> <p>3.3 Främjande av besöksnäringen</p> <p>3.4 Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden</p> <p>3.5 Förnyelse och utveckling av byarna</p> <p>3.6 Bevarande av natur- och kulturarvet på landsbygden</p> <p>3.7 Åtgärder i form av utbildning och information</p> <p>3.8 Kompetens- och infoinsatser för förberedelse och genomförande av lokala utvecklingsstrategier</p> <p>4. Leader</p>

6.2 Väsentliga skillnader och likheter

Samtliga län utgår från det nationella landsbygdsprogrammet utifrån vilka regionala genomförandeplaner är skrivna. De regionala genomförandeplanerna baseras bl. a på skrivningarna i respektive läns regionala utvecklingsprogram.

Strukturen i respektive genomförandeplan påminner därför i hög utsträckning om varandra, även om de regionala prioriteringarna i de olika åtgärderna kan skilja sig åt mellan länen

7. Regional naturvård och regionala miljömål

Ansvarskommitténs förslag

Regionkommunerna i respektive län får i uppgift att sköta den del av naturvården som har närmast anknytning till regional utveckling – med fokus på rumslig planering och friluftsliv, skötsel av naturreservat och annat fältarbete – medan länsstyrelserna bibehåller ansvaret för tillsyn inom naturvården samt beslut om områdesskydd. Det innebär att en stor del av de uppgifter som i dag finansieras av anslag 34:3 i statsbudgeten och som förvaltas av länsstyrelserna överförs till regionkommunerna, som en del av det övergripande utvecklingsuppdraget. Dessa uppgifter kompletterar den naturvård som landstingen redan i dag bedriver och/eller finansierar. Regionkommunerna övertar även från länsstyrelserna uppgiften att regionalt anpassa, konkretisera och verka för de nationella miljö kvalitetsmålen

7.1 Nulägesbeskrivning

En hållbar samhällsutveckling måste vara ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar. En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra förutsättningarna för framtida generationer. Miljömålen är ett viktigt redskap för att nå hållbar utveckling.

Miljömålen hanteras idag i samtliga län av länsstyrelsen i respektive län. Länens miljömål utgår från de nationella miljömålen men är kompletterade med regionala målsättningar. De regionala målen kan således skilja sig åt från de nationella, antingen i omfång, eller vad det avser genomförandetiden. I alla norrlandslän, finns också regionala tilläggs mål, utöver de miljömål som anges på nationell nivå.

Naturvården sköts idag i huvudsak av länsstyrelserna och/eller Naturvårdsverket. Länsstyrelserna har normalt en nära samverkan med Regionförbund, kommuner och landsting kring utformandet av program och planer, inom ramen för den regionala naturvården. Kommuner eller landsting äger och förvaltar därutöver ett flertal naturreservat. Uppgifter kring den regionala naturvården som idag vilar på länsstyrelserna sammanfattas i Ansvarskommittén (SOU 2007:13).

Vattenförvaltning betraktas normalt sett inte som en del av naturvården men finansieras inom ramen för 34:3 anslaget och har nära kopplingar till naturvården, såväl funktionellt som personellt. Av Sveriges fem vattenmyndigheter är två förlagda till Norrland. Länsstyrelsen Norrbottens län har ansvaret för Bottenviken medan ansvaret för Bottenhavet är förlagd till vattenmyndigheten vid Länsstyrelsen Västernorrlands län. Genomförandeansvaret för vattenförvaltningsplanerna vilar i huvudsak på kommunerna och ett antal myndigheter.

8. Jämställdhetsarbete

Ansvarskommitténs förslag

Uppgiften att fördela medel till regional projektverksamhet i fråga om jämställdhet överförs från länsstyrelserna till regionkommunerna, varigenom länsstyrelsernas roll renodlas till att följa upp de nationella målen för jämställdhet.

Förordning om regionalt tillväxtarbete samt förordning om bidrag för projektverksamhet

Regionkommunerna ska utarbeta och besluta om regionalt utvecklingsprogram (RUP) samt leda och samordna arbetet med genomförandet av RUP.

Ansvarskommitténs förslag innebär att de särskilt sakkunniga i jämställdhetsfrågor finns kvar på länsstyrelserna, medan projektmedlen fördelas av regionkommunerna inom ramen för det regionala utvecklingsuppdraget. Regionkommunen ska således i utformande och genomförande av regionala utvecklingsprogram bedriva jämställdhetsarbete i syfte att uppfylla den regionala tillväxtpolitikens mål och främja en hållbar regional tillväxt.

8.1 Nulägesbeskrivning

Norrbottnens län	Västerbottnens län	Västernorrlands län
Regionala mål = Nationella mål: <ul style="list-style-type: none"> • En jämn fördelning av makt och inflytande • Ekonomisk jämställdhet • En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet • Mäns våld mot kvinnor ska upphöra	Regionala mål = Nationella mål: <ul style="list-style-type: none"> • En jämn fördelning av makt och inflytande • Ekonomisk jämställdhet • En jämfördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet • Mäns våld mot kvinnor ska upphöra	Regionala mål: <ul style="list-style-type: none"> • Vi ska bryta traditionella könsmonster • Vi ska ha samma möjligheter till utbildning, arbete och företagande • Vi ska ha jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet • Vi ska stoppa mäns våld mot kvinnor
Projektmedel: <p>Medel för projekt med inriktning mot jämställdhetsarbete beslutas från länsanslaget (se ovan).</p> <p>Därutöver hanterar länsstyrelsen i Norrbottens län 2 000 000 kronor att fördela till insatser inom program som främjar kvinnors företagande. Programperioden är 2007–2009.</p>	Projektmedel: <p>Medel för projekt med inriktning mot jämställdhetsarbete beslutas från länsanslaget (se ovan).</p> <p>Därutöver hanterar länsstyrelsen i Västerbottnens län 1 900 000 kronor att fördela till insatser inom program som främjar kvinnors företagande. Programperioden är 2007–2009.</p>	Projektmedel: <p>Medel för projekt med inriktning mot jämställdhetsarbete beslutas från länsanslaget (se ovan).</p> <p>Därutöver hanterar länsstyrelsen i Västernorrlands län 2 000 000 kronor att fördela till insatser inom program som främjar kvinnors företagande. Programperioden är 2007–2009.</p>

8.2 Väsentliga skillnader och likheter

Medel till projekt inom jämställdhetsarbetet fördelas utifrån förordningar och regionala prioriteringar i de regionala tillväxtprogrammen.

9. Övergripande mål och riktlinjer som de är formulerade hos respektive myndighet

I de regionala utvecklingsprogrammen och tillväxtprogrammen finns länens visioner och strategier formulerade. Respektive landsting och regionförbundet har även formulerat övergripande visioner och mål för sin verksamhet, vilket kan behöva beaktas i det kommande visions- och målarbetet för regionkommunen.

9.1 Nulägesbeskrivning

<p>Norrbottnens län Landstinget</p> <p>Landstingets regionala utvecklingsansvar har sin grund i dess roll som länets folkvalda församling. Ytterst är målet att bidra till bättre förutsättningar för en attraktiv region med tillväxt och välfärd i alla delar av länet. Arbetet ska utgå från en helhetssyn baserad på hållbar utveckling, ökad jämställdhet, mångfald och integration.</p> <p>Det regionala utvecklingsarbetet sker inte isolerat utan är ett resultat av samverkan mellan flera politikområden och olika aktörer med ansvar för regionens utveckling. Det ska samverka med den lokala utvecklingen, den nationella utvecklingen och EU:s sammanhållningspolitik.</p> <p>Det övergripande målet för verksamheten vid landstingets regionala enhet sammanfaller med målet i Norrbottens regionala utvecklingsprogram: <i>"Det nya Norrbotten – en förutsättning för välfärd och tillväxt i Sverige och Europa"</i></p> <p>Landstingets vision för hela verksamheten är definierad som: <i>"Norrbottningarna ska leva ett rikt och utvecklande liv i en region med livskraft och tillväxt"</i></p>	<p>Västerbottens län Region Västerbotten</p> <p>Region Västerbotten ansvarar för hållbar regional utveckling i Västerbottens län. I arbetet med hållbar tillväxt utgår Region Västerbotten från länets regionala utvecklingsprogram och länets regionala tillväxtprogram. I sin roll som regionalt utvecklingsansvarig, ansvarar Region Västerbotten för ledning, samordning och genomförande av dessa båda program.</p> <p>Region Västerbotten har som styrdokument för sin verksamhet också en regionplan som på årlig basis fastställs av regionfullmäktige. Nuvarande regionplan avser perioden 2009–2011.</p> <p>I regionplanen fastställs att Region Västerbottens övergripande målsättning är att <i>"bidra till tillväxt på ett sätt som möjliggör hållbar utveckling i Västerbottens län"</i>. Den viktigaste uppgiften för Region Västerbotten är att verka för en kraftsamling i länet och att i processer med bred delaktighet möjliggöra gemensamma prioriteringar och samordnat agerande.</p> <p>Landstinget</p> <p>Landstinget är en aktiv part i de regionala utvecklings- och tillväxtprocesser som samordnas i länets regionala utvecklingsprogram och tillväxtprogram.</p> <p>Landstingets insatser inom det regionala utvecklingsarbetet fokuseras mot aktiviteter inom kultur, kollektivtrafik, viss infrastruktur- och kommunikationsplanering och FoU för näringslivsutveckling, forskningsfinansiering och folkhälsa</p> <p>Målet för landstingets verksamhet är att <i>Västerbotten år 2020 har världens bästa hälsa och världens friskaste befolkning</i></p>	<p>Västernorrlands län Landstinget</p> <p>Landstingets regionala nämnd har det politiska ansvaret för regionala utvecklingsfrågor.</p> <p>Regionala nämnden har på landstingsfullmäktiges uppdrag utarbetat en <i>Regional utvecklingsstrategi</i> för Landstinget Västernorrland. Avsikten är att strategin bland annat ska kunna fungera som ett styrdokument under strukturfundsperioden 2007–2013.</p> <p>Den regionala utvecklingsstrategin tar sin huvudsakliga utgångspunkt i Mål 2-programmet <i>"Utvecklingskraft för ett hållbart Mittsverige"</i>. Landstinget har stora möjligheter att bidra till att tillväxt skapas i länet. Tillväxt i såväl befolkning som arbetstillfällen och ekonomi är en förutsättning för landstingets möjligheter att tillhandahålla en god hälso- och sjukvård i länet. Det är också en viktig ingrediens för länets konkurrenskraft och medborgarnas livsmiljö.</p> <p>Landstingets vision för hela verksamheten definieras som: <i>"Liv och hälsa i Västernorrland"</i></p>
---	--	---

9.2 Väsentliga skillnader och likheter

I Västerbottens län vilar det regionala utvecklingsansvaret på en politisk styrd organisation – Region Västerbotten. I Norrbottens och Västernorrlands län ligger ansvaret för ledning och beslut kring regionala utvecklingsfrågor på respektive läns länsstyrelse.

Landstingen i de tre norrlandslänen har en viktig roll för det regionala utvecklingsarbetet i respektive län. I Västerbotten har dock delar av landstingets verksamhet rörande tillväxtpolitiska frågor införlivats i Region Västerbotten.

Samtliga organisationer (landstingen och Region Västerbotten) har alla en nära koppling mot de regionala utvecklings- och tillväxtarbetet. Landstingen i de respektive länen deltar som parter i det regionala utvecklingsarbetet, medan Region Västerbotten har ansvaret i Västerbotten för att leda det regionala utvecklingsarbetet. Samtliga organisationer har sedan lång tid tillbaka också ett samarbete med varandra kring regionala utvecklingsfrågor, inom ramen för Europaforum Norra Sverige.

10. Slutsatser

Västerbottens, Västernorrlands och Norrbottens län har genom arbetet med EU-program lång erfarenhet av att arbeta med regionala tillväxt- och utvecklingsprogram. Förutsättningarna mellan regionerna är relativt lika, samtidigt som förutsättningarna inom respektive region skiljer sig åt. Efter kuststräckan bor en majoritet av regionens befolkning, medan samhällena i länens inland generellt sett är små, med långa avstånd emellan.

Kommuner och landsting är i samtliga län aktiva parter i det regionala utvecklingsarbetet. Framtagandet av regionala styrdokument för utveckling och tillväxt baseras i hög utsträckning på kommunernas och landstingens utvecklingsambitioner. En stark koppling mellan de styrande regionala dokumenten och den vilja som finns bland länets aktörer är en viktig faktor för att de medel för utvecklingsinsatser som länen förvaltar, ska omsättas i tillväxtskapande verksamhet.

Innehållsmässigt påminner de tre länens programdokument om varandra, vilket kan bero på likheter i samhälls- och näringslivsstruktur mellan länen. Likheterna avser dock inte endast de generella utvecklingsinsatserna, som exempelvis behovet av ett stärkt entreprenörskap, innovativa miljöer, kompetensförsörjning etc. Samma branscher prioriteras också i hög utsträckning i länens strategiska program. Exempelvis pekas energi- och miljöteknik samt turism och upplevelsenärings ut i samtliga regionala utvecklings- och/eller tillväxtprogram. Såväl Norrbotten som Västerbotten nämner test- och övningsverksamhet, vidareförädling av basindustrin och kunskapsintensiva tjänstenärings som viktiga områden, medan Västernorrland och Västerbotten gemensamt lyfter säkerhet och sårbarhet samt digitala varor och tjänster som viktiga branscher.

Det som främst skiljer de regionala programmen åt, är programstrukturen och avgränsningen i tid. Länen har också till vissa delar olika förhållnings-sätt vad det avser upplägget kring den lärande processen (utvärdering, analys, revidering etc.). Att programmets innehåll uppvisar likheter, men att processupplägget skiljer sig åt, är sannolikt ett mindre problem vid framtagandet av en gemensam Norrlandsstrategi, än om det omvända varit fallet.

Det bör utifrån länens strategiska ansatser således finnas goda möjligheter att utarbeta en gemensam Norrlandsstrategi, där en större del av de länspecifika ansatserna fortfarande ingår.

Vad som dock är väsentligt att komma ihåg, är att utarbetandet av en gemensam strategi och vision normalt tar tid, även om ingångsvärderna påminner om varandra. De förändringar som sker i programmen vid övergången från länspecifika strategier till en gemensam strategi för hela regionen bör framarbetas och förankras i nära samarbete med företrädare från offentlig sektor, näringsliv, fackliga och andra intresseorganisationer. Den gemensamma strategin bör vara framtagen innan nästkommande strukturfondsperiod påbörjas. I bästa fall bör en Norrlandsstrategi finnas framme i så pass god tid, att strategin kan utgöra underlag för framarbetandet utav kommande EU-program.

Bilaga:

Det regionala utvecklingsystemet

Dokumentet redogör för det regionala utvecklingsystemet utifrån dess relation till den nationella och europeiska nivån. Relationen mellan olika strategier och program redovisas liksom hur det regionala utvecklingsarbetet i de tre länen är organiserat.

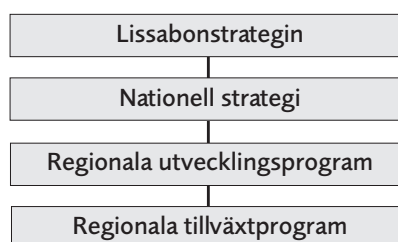
Hållbar tillväxt – regionalt, nationellt och inom EU

Det regionala utvecklingsystemet är ett komplext system som spänner över flera nivåer. Den regionala utvecklingen tar sitt avstamp på EU-nivån med den så kallade Lissabonstrategin och Göteborgsstrategin som grund.

På nationell nivå beskrivs den regionala utvecklingspolitiken i strategin före regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning.

Den nationella strategin bryts sedan på regional nivå ner i ett regionalt utvecklingsprogram som är ett övergripande strategiprogram för respektive läns utveckling. Därtill kommer mer operativa program som till exempel det regionala tillväxtprogrammet.

Nedan redovisas den regionala tillväxtpolitiken utifrån relationen till nationell och europeisk nivå mer ingående.

Den regionala tillväxtpolitiken

Den nationella tillväxten är beroende av den tillväxt som skapas lokalt och regionalt. Konkurrenskraftiga regioner och individer är en förutsättning för ett konkurrenskraftigt Sverige. Ju fler regioner som har en stark och expansiv ekonomi, desto bättre är det för hela Sverige. Fler ekonomiskt starka regioner gynnar tillväxten även för i Sverige svagare regioner.

Då förutsättningarna för regional utveckling varierar över landet är ett tydligt regionalt och lokalt inflytande över utvecklingsarbetet nödvändigt. Varje region ska ges ansvar och befogenheter som innebär möjligheter att växa utifrån sina egna förutsättningar. Kvinnor och män samt företag kan bättre arbeta för att bli framgångsrika och ta tillvara utvecklingskraft och dynamik där de lever och verkar om tillväxtpolitiken anpassas till regionala förutsättningar.

En hållbar nationell tillväxt är beroende av att alla landets regioner utvecklas väl. Med hållbar tillväxt avses en ekonomisk tillväxt utan att de ekosystem som vi är beroende av äventyras, samtidigt som de mänskliga resurserna värnas. En grundläggande förutsättning för en hållbar regional utveckling och konkurrenskraftiga regioner är vidare en långtgående samverkan mellan människor, företag, kommuner och myndigheter.

Den europeiska sammanhållningspolitiken har som mål att bidra till ekonomisk och social sammanhållning inom EU genom att minska regionala skillnader och ojämlikheter mellan människor. Programperioden 2007–2013 syftar till att skapa konkurrenskraft och sysselsättning genom att ta tillvara de förutsättningar som finns inom hela Europeiska unionen och skapa möjligheter för alla regioner att bidra till Europas konkurrenskraft.

Den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013 ska bidra till att skapa konkurrenskraftigare regioner och individer i Sverige. Regeringen identifierar följande nationella prioriteringar för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013: Innovation och förnyelse, Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud, Tillgänglighet samt Strategiskt gränsöverskridande samarbete. I enlighet med de Europeiska strategiska riktlinjerna för sammanhållning, anger den nationella strategin riktlinjer för strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007–2013. Strategin utgör Sveriges nationella strategiska referensram för sammanhållningspolitiken, vilken i Sverige ska genomföras i åtta regionala strukturfondsprogram och ett nationellt strukturfondsprogram med åtta regionala planer.

Den nationella strategin vidareutvecklar samordningen mellan den regionala utvecklingspolitiken, arbetsmarknadspolitiken och den europeiska sammanhållningspolitiken i Sverige. Den ska ligga till grund för genomförandet av EG:s strukturfonder i Sverige och vara vägledande för regionala tillväxtprogram och för nationella myndigheter. Den syftar också till att utveckla dialogen och samspelet mellan aktörer på lokal, regional, nationell nivå och EU-nivå. Utgångspunkten för dialogen är prioriteringarna i den nationella strategin samt regionala utvecklingsstrategier (regionala utvecklingsprogram).

Den nationella strategin är en plattform för helhetssyn och sektorssamordning för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning. Nationella och regionala myndigheter spelar en betydande roll för ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete. Det ställer krav på ett väl fungerande samspel mellan myndigheter och andra aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Prioriteringarna i den nationella strategin ska vara vägledande för det regionala utvecklingsarbetet och ligga till grund för myndigheternas medverkan i arbetet med regionala utvecklingsstrategier, regionala tillväxtprogram och strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning. Hållbar utveckling ska genomsyra allt regionalt utvecklingsarbete. Den hållbara utvecklingens tre dimensioner – den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga – är lika betydelsefulla och ömsesidigt beroende av varandra.

Regional utvecklingspolitik i Sverige

Den regionala utvecklingspolitiken är inriktad mot att skapa tillväxt, en hållbar utveckling och en god servicenivå för kvinnor och män i alla delar av landet. Tillväxten skapas på lokal och regional nivå, av människor i företag. Den regionala utvecklingspolitiken utgår från lokala arbetsmarknadsregioners funktionssätt för att skapa strukturella förutsättningar i såväl gles- och landsbygd, små och medelstora städer som i storstadsområden.

Den regionala utvecklingspolitikens mål är väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god servicenivå i alla delar av landet. Åtgärder inom i princip samtliga politikområden är av betydelse för den regionala utvecklingen för möjligheterna att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken.

Norrbotten

Befolkning:	249 857
Antal kommuner:	14 st
LA-regioner/FA-regioner:	10 st
Regionalt utvecklingsansvar:	Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Norrbotten

Länsstyrelsen har det regionala utvecklingsuppdraget i Norrbotten och frågan hanteras av avdelningen Näringsliv som rymmer enheterna Tillväxt och kommunikationer, Gränsregional utveckling, Företagsstöd, Landsbygdsutveckling samt Plan och bostad.

Avdelning Näringsliv arbetar med att långsiktigt främja näringslivets utveckling i länet och därmed förutsättningarna för att bo och verka i länets olika delar. Detta görs genom en rad olika åtgärder och med insatser i form av ekonomiska resurser och expertkompetens. Regionalpolitiskt stöd till företag är ett viktigt insatsområde liksom stöd till projekt som medverkar till att skapa bättre förutsättningar för näringslivets långsiktiga utveckling.

Utbildning och kompetensförsörjning är här viktiga områden. Inom kommunikationsområdet svarar sektorn bl a för initiativ till åtgärder som ska främja tillväxt i näringslivet.

Stöd till jordbruksföretag inom ramen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik liksom bl a åtgärder för en fortsatt miljöanpassning av livsmedelsproduktionen handläggs inom sektorn.

Avdelning Näringsliv svarar för sekretariaten knutna till EU:s struktur- och Interreg Nordkalotten.

Avdelningen svarar för samordningen av en rad internationella verksamheter. Det gäller främst samarbete på Nordkalotten och med övriga delar av Barentsregionen. Länet har kontaktperson med Norr- och Västerbottens gemensamma kontor i Bryssel – ”North Sweden” – finns inom sektorn.

Tillväxt och kommunikationer

Enhetens uppdrag är bidra till att de nationella målen inom den regionala tillväxtpolitiken och transportpolitiken förverkligas i länet.

Enhetens arbete syftar till att stärka regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning. Detta arbete sker dels genom samverkan i partnerskap, dels genom framtagande, genomförande och uppföljning av regionala program och strategier och dels genom beredning av ansökningar inom regional projektverksamhet och IT-infrastruktur. Inom kommunikationsområdet syftar arbetet till att utveckla effektiva transporter inom samtliga kommunikationsområden – väg, järnväg, flyg, sjöfart, post och telekommunikationer.

Regeringen har angett fyra prioriteringar som ska ligga som grund för det regionala tillväxtarbetet:

- Innovation och förnyelse
- Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud
- Tillgänglighet
- Strategiskt gränsöverskridande samarbete

Enheten fungerar som sekretariat för det regionala partnerskapet, strukturfondspartnerskapet för Övre Norrland samt Kommunikationsrådet.

Vid enheten arbetar 16 personer.

Gränsregional utveckling

Enhetens uppdrag är att förvalta EU:s regionalpolitik genom strukturfondsprogrammen Interreg IVA Nord, Interreg IIIA Nordkalotten, Barents- och Nordkalottsamarbetet.

Huvuduppdraget är att aktivt stödja en rad olika utvecklingsprojekt för att stärka tillväxten och möjligheterna för både näringsliv och offentlig verksamhet. De driver det arbetet i nära samarbete med Länsstyrelsen i Västerbottens län, Region Västerbotten och i samverkan med andra aktörer – kommuner, landsting, Sametinget och företag samt motsvarande parter i Norge och Finland och nord västra Ryssland.

Målet är att regionens tillväxt ska bli jämförbar med tillväxten i andra framgångsrika regioner i landet och Europa. De projekt som får EU-stöd ska bidra till att skapa nya och/eller bevara arbetstillfällen samt bidra till ökad jämställdhet och hållbar utveckling.

Vid enheten arbetar 13 personer.

Företagsstöd

Inom regionalpolitiken finns flera olika företagsstöd. Länsstyrelsen administrerar helt eller delvis flera av företagsstöden som kan delas upp i kategorierna driftstöd och investeringsstöd.

Till de förstnämnda hör transportbidrag och sysselsättningsbidrag som administreras av NUTEK. Transportbidraget påverkar industrins fraktkostnader medan sysselsättningsbidraget påverkar personalkostnaderna.

Till kategorin investeringsstöd räknas regionalt investeringsstöd, regionalt bidrag till företagsutveckling (tidigare landsbygdsstöd), konsultcheck och mikrobidrag samt företagsstöd som ingår i Landsbygdsprogrammet. Kommersiell service är en särskild stödform för den kommersiella servicen i glesbygd.

Investeringsstödens syfte är att stimulera företagans investeringar. Detta sker på två sätt. Finansiering av investeringar i företag som har otillräckliga säkerheter att erbjuda bankerna, underlättas genom att företagsstödet minskar bankens kreditrisk. Den andra effekten kommer av att bidragsdelen i ett företagsstöd minskar företagets kapitalkostnad.

Finansieringsstöden är selektiva d.v.s. besluten baseras på bedömning av om stöd i det enskilda fallet är förenligt med företagsstödet syfte men också på bedömningar av affärsidén. Mer information om de olika stöden hittar du i länkarna. Länsstyrelsen hanterar även så kallade bygdemedel.

Vid enheten arbetar 9 personer.

Landsbygdsutveckling

Landsbygdsenhetens vision är att den norrbottniska landsbygden ska ha ett diversifierat näringsliv som uthålligt nyttjar landsbygdens resurser samtidigt som biologisk mångfald, naturvärden, kulturmiljövärden och sociala värden värnas och stärks. Jordbruk och skogsbruk ska karaktäriseras av lönsamma företag som uthålligt producerar livsmedel och andra biologiska råvaror av hög kvalitet. Landsbygden ska utgöra en attraktiv miljö för boende, arbete och rekreation.

Huvuduppdraget är att hantera bidrag inom EU:s landsbygdsprogram som dels syftar till att skapa lönsamma och konkurrenskraftiga jord- och skogsbruksföretag på landsbygden, dels till att skapa och bibehålla en attraktiv miljö och en levande kultur på landsbygden. Bidragen omfattar både djur- och arealbaserade jordbruksstöd, företagsstöd till jord- och skogsbruk samt diversifiering, projektstöd till landsbygdsutvecklingsprojekt och stöd till kompetensutvecklande insatser.

Utöver EU-stöden handlägger enheten bl a förprövningsärenden, jordförvärvsärenden, utbildar för behörighet i kemisk bekämpning och övervakar bekämpningen av flyghavre.

Vid enheten arbetar 18 personer.

Det regionala partnerskapet

Länsstyrelsen är sekretariat för arbetet som sker i ett Regionalt partnerskap som också omfattar landstinget, kommunförbundet, universitetet, samsamfundet, länsarbetsnämnden med flera myndigheter och organisationer. Ordförande är landshövdingen.

Regionala partnerskapet har under åren 2006 och 2007 på ganska kort tid processat fram flera program, bland andra flera strukturfondsprogram (EU) och regionala utvecklingsprogrammet.

Nu och framåt står länet inför nya ansvarsfulla och strategiska utmaningar. I regionala utvecklingsprogrammet har länet kommit överens om samverkan och olika prioriteringar för att utveckla Norrbotten. Ambitionerna ska nu genomföras och där har alla parter ett ansvar.

Exempel på strategiska uppgifter som behandlas av Regionala partnerskapet är:

- Beslut i viktiga regionala utvecklingsfrågor – vägval, strategier och prioriteringar.
- Genomföra och följa upp de operativa programmen, framför allt regionala utvecklingsprogrammet.
- Leda processen med att ta fram och genomföra ett nytt regionalt tillväxtprogram.

Norrbottens läns landsting

Enhetsen för regional utveckling vid Norrbottens läns landsting arbetar för att skapa förutsättningar för en region med:

- Attraktiva livsmiljöer
- Välmående och dynamiskt näringsliv i alla delar av länet
- Tydligt regionalt företrädarskap.

Regionala enhetens insatser ska riktas mot följande strategier:

- Stödja utvecklingen av det regionala företrädarskapet.
- Arbeta för nya perspektiv.
- Involvera unga människor.
- Samarbeta med andra regionala utvecklingsaktörer.
- Positionera Norrbotten nationellt och inom EU/internationellt.
- Arbeta för väl fungerande infrastruktur.
- Stärka tillväxtområden, kluster och innovationssystem.
- Arbeta för klimat, miljö och energi
- Äga och styra landstingets bolag.
- Stödja regionala utvecklingsprojekt.
- Utveckla det interna kvalitetsarbetet.

Vid enheten drivs utvecklingsprojekt:

- Attraktiv region
- E-hälsa
- Hållbar energiförsörjning
- EU-projekt kontor.

Vid enheten arbetar 14 personer.

Kommunförbundet i Norrbotten

Kommunförbundet Norrbottens högsta beslutande organ är förbundsfullmäktige. Där har kommunerna representation efter antalet invånare så att varje påbörjat 4000-tal invånare ger en ombudsplats. Fullmäktige har cirka 75 ombud och det exakta antalet varierar alltså med invånarantalet i länet.

Till styrelsen väljer alla 14 medlemskommuner, oavsett invånarantal, en ordinarie ledamot och en ersättare. Dessutom erbjuds insynsplatser med ersättare i styrelsen till partier som saknar representanter i styrelsen men finns representerade i landsting och riksdag.

Tjänstemannaorganisation

Utförarorganisationen är indelad i ett kansli, Media Center och en projektororganisation. Kansliet ansvarar för intressebevakning inom hela det kommunala området, bistår och stödjer med utredningar och projekt samt bedriver kurs- och konferensverksamhet. Media Center är kommunernas resurs för ljud och bild i undervisningen samt en resurs för IT i skolan. Kommunförbundet Norrbotten driver flera projekt inom olika områden.

Verksamhetsområden

- Regional utveckling
- Nationellt och internationellt samarbete
- Barn och utbildning
- Socialtjänst
- Miljö, folkhälsa & samhällsbyggnad
- Personalfrågor, räddningstjänst och förvaltningsgemensamma frågor
- Ekonomi, administration och kansli
- FoU Norrbotten
- Media Center (4 personer)

Vid Kommunförbundet Norrbotten arbetar 23 personer (Media Center ej inräknat)

Västerbotten

Befolkning:	257 726
Antal kommuner:	15 st
LA-regioner/FA-regioner:	5 st
Regionalt utvecklingsansvar:	Region Västerbotten

Region Västerbotten

I Västerbotten har Region Västerbotten det regionala utvecklingsansvaret. Region Västerbotten är ett kommunalt samverkansorgan som har det regionala utvecklingsansvaret i Västerbottens län. Medlemmar är Västerbottens läns landsting och länets 15 kommuner. Region Västerbotten bildades 1 januari 2008. Region Västerbotten är en politiskt styrd organisation med ett regionalt politiskt ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna och har ett tydligt politiskt företrädeskap i det regionala tillväxtarbetet.

Det regionala utvecklingsarbetet handlar ytterst om att regionen Västerbotten ska utvecklas positivt på ett sätt som ökar attraktionskraften och skapar de bästa möjliga förutsättningar för länets medborgare att kunna ha bra livsvillkor. En positiv regional utveckling skapar sysselsättning, god tillgång till utbildning, fritid och kultur, ett bra boende och en god samhällsservice.

Verksamheter

- Regional utveckling
- IT Västerbotten
- Transportfrågor
- Utbildning och kompetensförsörjning
- Näringsliv
- Samhällsservice.
- Energi, klimat och miljö.
- MediaCenter. En länsövergripande mediepedagogisk resurs och leverantör av undervisningsmedia.
- VästerbottensTurism. Samordnar den turistiska marknadsföringen av länet nationellt och internationellt.
- Projekt och bolag. Projekt drivs tillsammans med andra eller i egen regi inom flera av Region Västerbottens verksamhetsområden. Inom områdena näringsliv, IT är de delägare i bolagsform.

Strategier:

- Att bevaka och påverka de processer och beslut på EU-nivå och nationell nivå som berör regionen.
- Att leda arbetet med länets tillväxtstrategier och prioriteringar.
- Att finansiera, stödja och driva utvecklingsinsatser som är viktiga för länets utveckling.
- Att utveckla nätverk och samverka med aktörer inom och utanför länet.

Region Västerbottens fokusområden är regional utvecklingsplanering, näringsliv och företagande, turism (Västerbottenturism), energi, miljö och klimat, kompetensförsörjning och utbildning, transportinfrastruktur och kommunikationer, IT-infrastruktur och tillämpningar (IT Västerbotten), förnyelse av samhällsservice, internationellt engagemang och EU-arbete samt regional kulturutveckling.

Personal

Område	Antal
Ledning (varav två politiker/förtroendevalda)	4
Administration	4
Verksamhetsområden	18
MediaCenter	16
VästerbottensTurism	4
Totalt	46

Västerbottens läns landsting

Landstingets engagemang avseende regional utveckling syftar till att bidra till att skapa tillväxt och utveckling i länet genom att stimulera utveckling inom en rad strategiska områden: kultur, kollektivtrafik, viss infrastruktur- och kommunikationsplanering och FoU för näringslivsutveckling, forskningsfinansiering och folkhälsa.

Från och med den 1 januari 2008 har vissa uppgifter inom regionalt utvecklingsarbete, inriktade på turism- och näringslivsutveckling och politiskt företrädarskap, överförts från landstinget till det kommunala samverkansorganet, Region Västerbotten.

Nämnden för regional utveckling (NRU) är det politiska organ som har till uppgift att fullgöra landstingets åtaganden och aktiviteter för utveckling av länet. Nämnden har ansvar för kultur, kollektivtrafik, viss infrastrukt-

tur- och kommunikationsplanering och ett engagemang avseende FoU för näringslivsutveckling, forskningsfinansiering och folkhälsa. Nämnden har också ett samordningsansvar för landstingets arbete med tillväxtprogram, EU-arbete, internationellt arbete samt folkhögskolefrågor. Landstingets stab Tillväxt och regional utveckling (TRU) understödjer nämnden genom att ansvara för samordning, beredning och verkställighet av landstingets regionala utvecklingsarbete. Landstingets budget för regional utveckling uppgår 2008 till cirka 204 miljoner kronor. Ordförande: Erik Bergkvist (s)

Personal

Område	Antal
Stab	3
Kultur	9
Näringsliv och kommunikationer	2
Internationellt engagemang och EU-arbete	1
EU-projektkontor	3
Totalt	18

Länsstyrelsen Västerbotten

Länsstyrelsen uppgifter inom området regional tillväxtpolitik är att verka för en hållbar regional tillväxt och inomregional balans med väl fungerande lokala arbetsmarknadsregioner och en god servicenivå i hela länet. Sedan Region Västerbotten övertog det regionala utvecklingsansvaret i Västerbotten, består länsstyrelsens tillväxtorienterade arbete främst i att bereda ärenden mot projektfinansierad verksamhet och företagsstöd.

Verksamhet

- Länsstyrelsen handlägger medel för företagsutveckling och regional projektverksamhet, medfinansiering av strukturfondsinsatser och landsbygdsutveckling, startstöd och investeringsstöd till jordbruksföretag, statliga stöd till IT-infrastruktur m.m.
- I arbetet med beredning av projektansökningar och företagsstöd är 12 personer sysselsatta.

Västernorrland

Befolkning:	243 452
Antal kommuner:	7 st
LA-regioner/FA-regioner:	4 st
Regionalt utvecklingsansvar:	Länsstyrelsen Västernorrland

Länsstyrelsen i Västernorrland

Näringslivsavdelningens övergripande uppgift är att verka för förnyelse och tillväxt i länets näringsliv samt för ökad sysselsättning, bra serviceförhållanden och regional balans. Här sköts bland annat samordningen av det regionala tillväxtavtalet/programmet. Avdelningen svarar för beredning och uppföljning av beslut om stöd till näringslivet och om regional projektverksamhet. Näringslivsavdelningen arbetar även med internationell verksamhet. Till arbetsområdena hör också IT-infrastruktur och utbildningsfrågor, särskilt strategi och samverkansinsatser, samt konkurrensfrågor i samarbete med vår förvaltningsavdelning.

Verksamhet

Regional utveckling och RTP

Uppgiften inom området är att driva på och samordna åtgärder för regional tillväxt och utveckling med syfte att

- uppnå väl fungerande och hållbara arbetsmarknadsregioner med god servicenivå i hela länet (och landet)
- främja en hållbar ekonomisk tillväxt och en ökad sysselsättning genom fler och växande företag.

I verksamhetsområdets fokus ligger samordning av statlig och annan offentlig verksamhet till stöd för det regionala utvecklingsarbetet och därmed för den regionala utvecklingspolitikens mål. Som grund för detta arbete i länet finns sedan 2001 en långsiktig, sektorsövergripande länsstrategi – Vision 2005 med perspektiv mot 2010. Under 2004 uppdaterades visionen till – Vision Västernorrland 2010 – Strategi för en hållbar regional utveckling. Den bildar i sin tur underlag för olika utvecklingsprogram, som t ex det regionala tillväxtprogrammet (RTP).

I det regionala utvecklingsarbetet ingår bl a:

- regionala analyser av befolknings-, bransch- och arbetsmarknadsförhållanden
- initiativ och samverkansstöd i länsstrategiskt utvecklingsarbete
- regional närings- och tillväxtpolitik inkl regionala tillväxtprogram
- sektorssamordning och regionalt utvecklingsarbete inom offentlig sektor
- utbildnings- och FoU-planering
- konkurrensfrågor (se egen rubrik)
- hantering av medel för allmänna regionalpolitiska åtgärder som regionalpolitiskt företagsstöd, landsbygdsstöd, sysselsättningsstöd, såddkapital, regional projektverksamhet och medfinansiering av EU:s strukturfondsprogram
- utveckling av uppföljning och utvärdering – för ett ökat lärande i arbetet inom verksamhetsområdet.

Arbetet med att genomföra strukturfondsprogrammen, bl a Mål 1, ingår i verksamhetsområdet.

För att främja kvinnors företagande i länet deltar länsstyrelsen bl a i inom det rikstäckande programmet Främja Kvinnors Företagande.

Vid enheten arbetar 6 personer.

Företagsstöd

För att främja en hållbar tillväxt i företag och regioner, med ytterligare varaktiga jobb för både kvinnor och män, kan företag som planerar investeringar i maskiner/utrustningar/byggnationer, eller marknadsföring och produktutveckling mm som inte hör till den normala driften, ansöka hos Länsstyrelsen eller NUTEK om statligt regionalpolitiskt stöd.

Uppgift saknas om antal anställda.

Regional projektverksamhet/projekthandläggning

Länsstyrelsen ska bland annat verka för att de av riksdagen fastställda regionalpolitiska målen uppnås inom länet. Till hjälp i detta arbete finns regionalpolitiska medel som kan användas för regionala projekt eller som medfinansiering i EU-projekt.

Till stöd för utvecklingsarbetet ska det finnas en regional utvecklingsstrategi, i Västernorrlands län är det ”Länsvision 2010 med perspektiv mot 2013”. Projektverksamhetens syfte ska vara att genomföra åtgärder som

behövs för att nå de mål som satts upp i utvecklingsstrategin. Enligt regeringens anvisningar ska huvuddelen av projektfinansieringen kanaliseras via åtgärdsområden i det regionala tillväxtprogrammet.

För att hantera de projektansökningar som kommer in från skilda projektägare i länet finns en särskild grupp på näringslivsavdelningen. Gruppen prövar ansökningarna, diskuterar med projektägarna om projektets uppläggning och tar sedan ställning till om regionalpolitiska medel kan utgå.

- EU-program
- Landsbygdsprogrammet
- Regionala strukturfondsprogrammet
- Socialfondsprogrammet
- Strukturfondspartnerskapet
- Territoriellt samarbete Mål 3

Tillväxtsekretariat

Vid enheten arbetar 12 personer. Ytterligare 5 personer arbetar med administration och ekonomi.

Landstinget Västernorrland

Landstinget arbetar för att Västernorrland ska bli mer attraktivt. Samhället blir mer globaliserat och vi utsätts för nya påfrestningar. Hur kan landstinget bidra till att möta de nya utmaningarna vi står inför?

Landstinget har identifierat tre utmaningar som särskilt strategiska för de kommande åren. Det handlar om de långsiktiga processer som vi ser krävs för att förnya och förbättra välfärden:

- Nytt tänkande och nya näringar
- Berikande mångfald
- En god miljö

Med stöd av EG:s regionala strukturfonder kan vi tillsammans med andra aktörer i länet initiera processer för att utveckla ny kunskap och insikt, och hitta drivkrafter för en medveten utveckling.

Landstingets syn på dessa utmaningar och ambitioner med det regionala utvecklingsarbetet kommer att beskrivas i den regionala utvecklingsstrategin som ska tas fram för 2008–2013.

Regional utvecklingsstrategi (2008–2013)

Arbete pågår med att ta fram en regional utvecklingsstrategi för Västernorrland som ska gälla för perioden 2008–2013. Första steget är taget genom beslut i Regionala nämnden december 2007.

Medfinansiering av utvecklingsprojekt

Den regionala utvecklingsstrategin med tillkommande handlingsprogram och riktlinjer för medfinansiering kommer att ligga till grund för landstingets bedömning av finansiering av utvecklingsprojekt.

Samverkan

Utvecklingsarbetet bedrivs även i samarbete med andra aktörer som arbetar med regionala utvecklingsfrågor. Landstingets egen verksamhet är en drivkraft i utvecklingen samt verksamhet där landstinget är delägare.

Bland de länsaktörer som landstinget har tecknat samverkansavtal med märks Almi Företagspartner Västernorrland, Coompanion, Handelskammaren Mittsverige, Hushållningssällskapet, Mittnordenkommittén och MittSverige turism.

Regionalt tillväxtprogram

Landstinget medverkar i arbetet med genomförande av länets tillväxtprogram dels genom att delta i programmets styrgrupp Lilla partnerskapet, dels genom aktivt deltagande i Tillväxtsekretariatet, programmets beredningsgrupp.

Trafik

Landstinget är tillsammans med kommunerna huvudman för länstrafiken.

Utbildning

Landstinget är huvudman för tre av länets fem folkhögskolor. Hela folkhögskolas utbildningar innefattar medier och folkbildning, Allmän kurs, Hälsa och personlig utveckling. Hampnäs har ett brett utbud med hälsa, idrott, teater, hantverk, friluftsliv och allmänna ämnen. Stommen på Ålsta idag är allmänna linjen, konst & design, tidningsmakarna och bildjournalistiken i Fränsta. Under sommaren är det också olika kurser, bland annat folkmusik för ungdomar och konstkurser i olika sorters teknik.

Två gymnasieutbildningar. Inom naturbruksområdet bedrivs utbildning vid skolorna på Nordvik och Skedom. Där finns flera inriktningar att välja på, för såväl ungdomar som vuxna.

Unikt naturvetenskapligt program. Utbildningen på Sandö är riktad mot räddning, risk, säkerhet och miljö. Räddningsgymnasiet är det enda riksrekryterande gymnasiet i Sverige med inriktning på räddningstjänst och dessutom bygger vårt program på det nationella naturvetenskapliga programmet.

Kommunförbundet i Västernorrland

Kommunförbundet i Västernorrland ger kommunerna i Västernorrland stöd och hjälp i sitt utvecklingsarbete, både i det stora och det lilla. De bygger sitt arbete på fyra hörnpelare som genomsyrar alla verksamhetsområden. Hörnpelare är intressebevakning, samverkan, mötesplatser och kompetensutveckling.

En övergripande målsättning är att hitta former för samverkan som gör nytta ute i kommunerna. Kommunernas intressen och behov ska styra vad kommunförbundet fokuserar.

Det dagliga arbetet på Kommunförbundet drivs av en direktör och grundarbetsstyrka som består av fyra handläggare och två assistenter. Tack vare projekt och den forsknings- och utvecklingsenhet som är kopplad till socialtjänstens handläggningsområde är det många fler som arbetar på Kommunförbundet.

Kommunförbundet ägs av länets sju kommuner och drivs som en ideell förening där kommunerna är medlemmar. Högsta beslutande organ är det förbundsmöte som består av 65 ombud från länets politiska partier. Vid det årliga förbundsmötet beslutar de bland annat om storleken på kommunernas medlemsavgift och vad den ska användas till utifrån ett förslag till verksamhetsplan.

Under året styrs arbetet av en styrelse som består av 11 ledande politiker från kommunerna.

Totalt arbetar 12 personer vid Kommunförbundet i Västernorrland.

Lärande och arbetsmarknad

Länets kommuner har olika storlek och olika profilmråden, men det finns många frågor av gemensamt intresse. Därför finns mötesplatser för olika nätverk och grupperingar inom området lärande och arbetsmarknad.

På Kommunförbundet träffas bland annat skolpolitiker, skolchefer, utvecklingsledare, studie- och yrkesvägledare och tjänstemän från kommunernas enheter för arbetsmarknadsfrågor. De möts för t ex erfarenhetsutbyte, gemensam

kompetensutveckling, samordnad intressebevakning och utvecklingsarbete. De frågor som lyfts kan processas vidare i hemkommunen eller genom samverkan i regionen.

Området utbildning/lärande skapar förutsättningar för både sysselsättning och tillväxt. Därför är samverkan inom och mellan dessa sektorer naturlig, både på lokal och regional nivå.

Utskott för Utbildning och Tillväxt. Kommunförbundet vill lyfta fram utbildningssektorns betydelse för den lokala och regionala tillväxten. Därför finns det politiska utskottet för Utbildning och Tillväxt, med ledamöter utsedda av länets kommuner. Utskottet är kommunernas regionala plattform för eftergymnasial utbildning och för samspelet mellan näringsliv/arbetsmarknad och utbildningssektorn.

En tjänstemannagrupp, den Regionala Vuxenutbildningsgruppen, med representanter från länets kommuner, har utsetts för det operativa arbetet. Gruppens sammansättning ser du här.

Samhällsbyggnad

Det här verksamhetsområdet påverkas till stora delar av en detaljstyrd lagstiftning. Flera av områdena som ingår; kommunalteknik, miljö, bygg, mätning/beräkning/kartor samt infrastruktur, kräver också specialistkompetens som inte alla kommuner har möjlighet att ha inom sin verksamhet. Det har därför blivit naturligt för enheten att arbeta med samverkan över kommungränserna. Ofta sker arbetet i projektform så som i avfallsprojektet och egenkontrollprojektet.

Man ordnar mötesplatser där erfarenheter kan utbytas, ny lagstiftning diskuteras och där goda exempel från andra kan ge inspiration. Idag har man mötesplatser för miljöchefer och IT-chefer. Dessutom arrangerar vi två årliga presidiekonferenser för ledande politiker inom miljö- och byggområdet.

Socialtjänst

Kommunförbundets arbete består ofta av att leda och samordna utvecklingsprocesser inom de olika delområdena som ingår i socialtjänsten; nämligen hälso- och sjukvård, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt handikappomsorg. Man erbjuder också mötesplatser där olika yrkesgrupper träffas för kompetensutveckling eller för att diskutera erfarenheter och möjliga samverkansfrågor.

Kommunerna finansierar dessutom en forsknings- och utvecklingsenhet, FoU Västernorrland. Enhetens uppdrag är att fånga upp idéer och stödja utvecklings- och uppföljningsprocesser inom socialtjänsten, genom nätverksträffar med olika personalgrupper. De som arbetar inom socialtjänstens verksamhetsområde har möjlighet att till exempel vara med i en cirkel som vi ordnar eller få inspiration i sitt arbete från någon av rapporterna. På FoU Västernorrlands egna hemsida kan du hitta mer information.

Kultur

Inom kulturen i Västernorrland spirar kreativitet och företagsamhet. Det här har man beslutat att ta till vara. Genom att marknadsföra länets starka kulturprofil skapas ytterligare möjligheter för tillväxt och utveckling i Västernorrland. Kommunförbundet var därför med och startade den grupp kallad Kulturforum som nu arbetar med att samarbeta för marknadsföring av utbud som finns inom kultur och fritid och planera för hur den kan komma att användas för länets utveckling.

Norrstyrelsens rapportserie

Norrstyrelsen har bildats för att förbereda sammanslagningen av landstingen i Norrbottens, Västerbottens och större delen av Västernorrlands län till en regionkommun med arbetsnamnet Region Norrland. Det är en ideell förening som bildats av de tre landstingen samt kommunförbunden i Norrbottens och Västernorrlands län och Region Västerbotten. Vid sidan av styrelsen och dess arbetsutskott är 140 förtroendevalda och ett stort antal tjänstemän från landsting, kommuner, kommunförbund/regionförbund, statliga myndigheter, näringsliv och andra organisationer engagerade i de många arbetsgrupper som förbereder regionbildningen. Med Region Norrland vill vi skapa förutsättningar för ett starkare och mer livskraftigt Norrland – en regionkommun som kan tillhandahålla hälso- och sjukvård och skapa utvecklingsförutsättningar på ett effektivare och uthålligare sätt än de tre landstingen var för sig kan göra.

För att informera om sitt arbete och skapa intresse och engagemang i regionfrågan kommer Norrstyrelsen att publicera stora delar av sitt arbete i en rapportserie. Följande rapporter kommer att ges ut under första halvåret 2009:

- 2009:1 **Statlig verksamhet i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län**
- 2009:2 **Högre utbildning och forskning i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för högre utbildning och forskning
- 2009:3 **Infrastruktur i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för infrastruktur
- 2009:4 **Internationellt samarbete i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för internationellt samarbete
- 2009:5 **Kultur i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för kultur
- 2009:6 **Miljö och energi i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för miljö och energi
- 2009:7 **Näringsliv och innovation i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för näringsliv och innovation
- 2009:8 **Trafik i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för trafik
- 2009:9 **Turism i Region Norrland**
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för turism
- 2009:10 **Hälso- och sjukvård i Region Norrland**
Norrstyrelsens kartläggning av hälso- och sjukvården i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland
- 2009:11 **Ekonomifrågor vid bildandet av Region Norrland**
- 2009:12 **Landstingens organisation i Region Norrland**
- 2009:13 **Fastighetsförvaltning och lokalförsörjning vid bildandet av Region Norrland**
- 2009:14 **Personalfrågor vid bildandet av Region Norrland**
- 2009:15 **IT-frågor vid bildandet av Region Norrland**
- 2009:16 **Informationsfrågor vid bildandet av Region Norrland**
- 2009:17 **Regional utvecklingsplanering i Region Norrland**
- 2009:18 **Utgångspunkter för formulering av vision och mål**

Rapporterna kan hämtas på: www.norrstyrelsen.se
Rapporterna kan också beställas ifrån: kontorsservice@vll.se

För vidare information:

Projektledare Jan-Åke Björklund (jan-ake.bjorklund@norrstyrelsen.se)
Huvudsekreterare Jörgen Olsson (jorgen.olsson@norrstyrelsen.se)